

RP 45/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av punktskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att punktskattelagen ändras.

I propositionen föreslås det att vissa förfarandebestämmelser i punktskattelagen preciseras i enlighet med det redan tidigare nationellt genomförda punktskattedirektivet. I lagen görs också vissa tekniska ändringar.

Dessutom föreslås det att bestämmelsen om skattskyldighet vid distansförsäljning kompletteras. Skyldigheten att betala punktskatt till Finland ska fortfarande i första hand bäras av distansförsäljaren, men enligt förslaget ska köparen, utöver försäljaren, i vissa situationer inom ramen för distansförsäljning ansvara för skatterna på det sätt som möjliggörs genom punktskattedirektivet. Köparen ska enligt förslaget solidariskt ansvara för punktskatten tillsammans med distansförsäljaren, ifall denne inte har fullgjort sina skyldigheter, utan underlåtit att anmäla produkterna till Skatteförvaltningen innan de avsänts till Finland och att ställa säkerhet för betalningen av punktskatterna.

I propositionen föreslås det dessutom att distansförsäljaren ska vara skyldig att ge det transportföretag som ansvarar för transporten en av Skatteförvaltningen utfärdad identifieringskod, som under transporten på begäran ska visas upp för behöriga myndigheter. En privatperson som köpt produkterna har motsvarande skyldighet vid s.k. distansinköp, dvs. när det är fråga om produkter som personen förvärvat i en annan medlemsstat på något annat sätt än genom distansförsäljning eller genom att ha importerat dem som resandeförsel.

Det solidariska ansvar för punktskatten vid distansförsäljning som föreslås skulle öka intäkterna av punktskatten på alkohol med uppskattningsvis cirka 5 miljoner euro på årsnivå.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt. Bestämmelserna om köparens skatteansvar vid distansförsäljning och om den identifikation som ska följa med transporten föreslås dock träda i kraft tidigast den 1 september 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning av propositionen	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget	3
2.1 Allmänt	3
2.2 Ändringar i förfarandebestämmelser 2023	5
2.3 Distansförsäljning	5
2.3.1 EU-lagstiftning	5
2.3.2 Nationell lagstiftning	6
2.3.3 Praxis	9
3 Målsättning	12
4 Förslagen och deras konsekvenser	13
4.1 De viktigaste förslagen	13
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	13
4.2.1 Förfarandebestämmelserna i punktskattelagen	13
4.2.2 Distansförsäljning	14
5 Alternativa handlingsvägar	15
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	15
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	16
5.2.1 Distansförsäljning	16
6 Remissvar	16
7 Specialmotivering	18
8 Ikraftträdande	24
9 Verkställighet och uppföljning	24
10 Förhållande till andra propositioner	24
LAGFÖRSLAG	25
Lag om ändring av punktskattelagen	25
BILAGA	32
PARALLELLTEXT	32
Lag om ändring av punktskattelagen	32

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning av propositionen

1.1 Bakgrund

Europeiska unionens råd antog den 19 december 2019 direktiv (EU) 2020/262 om allmänna regler för punktskatt (omarbetning), nedan *punktskattedirektivet*. Direktivet har tillämpats i unionen sedan den 13 februari 2023. Samma dag trädde ändringar som föranleddes av genomförandet av direktivet i kraft i den nationella lagstiftningen. Det nationella genomförandet kräver ytterligare en del ändringar i förfarandebestämmelser.

Dessutom innehåller regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering när det gäller punktskattelagen en skrivning om att utvidga köparens skattskyldighet vid näthandel med alkohol. Skrivningen gäller den distansförsäljning av alkohol som avses i punktskattelagstiftningen. Enligt bilaga C om den skattepolitiska linjen i regeringsprogrammet bedömdes åtgärden öka de årliga skatteintäkterna med 20 miljoner euro. På de grunder som nämns i konsekvensbedömningen väntas detta likväl inte bli verklighet.

1.2 Beredning

Propositionen bereddes vid finansministeriet i samarbete med Skatteförvaltningen.

En remissbehandling om utkastet till proposition ordnades från den 11 mars till den 8 april 2024. Yttranden begärdes av ministerier, myndigheter, aktörer inom näringslivet och andra berörda grupper som är centrala med tanke på propositionen, sammanlagt av 19 instanser. Därtill hade också övriga möjlighet att yttra sig om utkastet i tjänsten Utlåtande.fi. Begäran om yttrande publicerades dessutom på finansministeriets offentliga webbplats.

Begäran om utlåtande, ett sammandrag av remissyttrandena och de yttranden som kom in finns tillgängliga i den offentliga tjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med projektkoden VM094:00/2023.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Allmänt

De grundläggande principerna för punktbeskattningen har i EU harmoniserats i punktskattedirektivet. I direktivet fastställs ett allmänt system för punktskatter på tobaksvaror, alkoholdrycker och energiprodukter, och det handlar i synnerhet om produktion, lagring och flyttning av punktskattepliktiga produkter mellan medlemsstaterna. Det huvudsakliga syftet med direktivet är att möjliggöra fri rörlighet för produkter inom EU och samtidigt säkerställa att punktskatterna tas ut på rätt sätt i medlemsstaterna. Skattskyldighet inträder vid den tidpunkt och i den medlemsstat där produkterna överläts till förbrukning. I direktiven för de olika punktskattelagerna föreskrivs det bland annat om minimiskattenivån för produkterna och om beskattningens struktur.

Huvudsyftet med det punktskattedirektiv som tillämpas sedan februari 2023 var att utvidga det elektroniska förfarandet för flyttning av punktskattepliktiga varor så att den inre marknaden fungerar smidigare och så att övervakningen samtidigt kan förbättras för att förebygga bedrägerier och för att man nästan helt ska kunna frångå användningen av transportdokument i

pappersform. Samtidigt förenklades de administrativa förfaranden som EU-myndigheterna, de nationella myndigheterna och aktörerna måste följa.

Utgångspunkten för EU:s punktbeskattning är ett tillståndspliktigt system där tillverkning, lagring och flyttning av punktskattepliktiga produkter sker skattefritt under ett uppskovsförfarande. Under ett uppskovsförfarande kan produkter flyttas mellan godkända aktörer mellan medlemsstaterna, till mottagaren efter import eller för export till länder utanför gemenskapen. Punktskattedirektivet innehåller också bestämmelser om förflyttning av varor för vilka skatt tagits ut i en annan medlemsstat. Dessa bestämmelser gäller såväl varor som skaffats för kommersiella ändamål som varor som skaffats för personligt bruk. Såväl de varor som flyttas skattefritt som de punktskattepliktiga varor som beskattats en gång rör sig i unionen via det datoriserade systemet, och man har i stor utsträckning frångått pappersdokument.

Punktskattedirektivet har genomförts i Finland genom punktskattelagen (182/2010). I punktskattelagen finns bestämmelser om det förfarande som ska iaktas vid punktbeskattning, skattskyldighet, skattefrihet och övervakning. Materiella bestämmelser om punktskatter finns i huvudsak i de produktspecifika punktskattelagarna, vilka också innehåller bestämmelser om förfarandena för de enskilda skatteslagen.

I EU tas harmoniserade punktskatter ut på flytande bränslen, elström, naturgas, stenkol, alkohol och alkoholdrycker samt på tobaksprodukter. Punktskattedirektivet tillåter under vissa förutsättningar nationella punktskatter på andra produkter. I Finland tas punktskatt ut nationellt till exempel på läskedrycker, dryckesförpackningar, tallolja, torv, cigarettpapper och vätska för elektroniska cigaretter.

Punktbeskattningen utgår från territorialitetsprincipen, enligt vilken varje medlemsstat i EU beskattar konsumtion som äger rum på dess område. Punktskattepliktiga produkter kan tillverkas, bearbetas, förvaras och flyttas skattefritt inom ramen för ett uppskovsförfarande. Syftet med förfarandet är att underlätta den fria rörligheten för varor mellan medlemsstaterna innan de frisläpps för konsumtion. Eftersom produkter kan flyttas skattefritt under ett uppskovsförfarande krävs det övervakning för att trygga skatteintäkterna.

Åland hör inte till EU:s skatteområde. Bestämmelser om de undantag som beror på skattegränsen mellan Åland och övriga Finland finns i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (1266/1996). Med undantag av skattegränsen tillämpas i Åland samma skattegrunder och samma punktskattesystem som i övriga Finland.

I punktskattelagen finns separata bestämmelser om beskattning av produkter för vilka punktskatt har betalats i en annan medlemsstat och som överläts här i kommersiellt syfte. Skattskyldig blir då den som tar emot produkterna i Finland. Enligt principen om en inre marknad får en privatperson som anländer till Finland från en annan medlemsstat skattefritt föra med sig punktskattepliktiga produkter under förutsättning att produkterna är avsedda för personens eget bruk och att personen själv transporterar dem. Det är då fråga om så kallad resandeförsel. Lagen innehåller bestämmelser om vilka kriterier som ska beaktas vid bedömningen av om produkterna har förts in för eget bruk eller i kommersiellt syfte. Om produkterna har hämtats i kommersiellt syfte är de ska punktskatt betalas för dem.

Skatteförvaltningen svarar för verkställande av punktbeskattning, allmän skattekontroll och andra myndighetsuppgifter i anslutning till punktbeskattningen. Tullen tar dock i vissa fall som gäller import ut punktskatt genom ett förtullningsbeslut och i enlighet med förfarandebestämmelserna om tullförfarande. I dessa fall tillämpas tullagstiftningen även på

ändringssökande. Bestämmelser om tullförfaranden finns i tullkodexen och i den kompletterande nationella tullagen (304/2016). De materiella grunderna för påförandet av punktskatt ska emellertid bestämmas enligt punktskattelagstiftningen. I praktiken tas punktskatt ut i samband med förtullningen främst på små försändelser från länder utanför EU och produkter som resenärer har med sig från länder utanför EU och för vilka punktskatt ska tas ut. Tullen har också till uppgift att utöva tillsyn över all punktbeskattning, vilket omfattar bl.a. tillsynen över resandeförseln. Tullen svarar även för brottsutredning i samband med punktbeskattningen.

2.2 Ändringar i förfarandebestämmelser 2023

Det omarbetade punktskattedirektivet har genomförts genom lag 1213/2021 om ändring av punktskattelagen. Lagen trädde i kraft den 13 februari 2023. Ändringarna gällde förfaranden vid flyttning och kontroll av harmoniserade punktskattepliktiga produkter mellan medlemsstater. De mest betydande ändringarna gällde en utvidgning av det datoriserade övervakningssystemet (EMCS). Det elektroniska övervakningssystemet tillämpas för närvarande förutom på flyttning av skattefria produkter också på förflyttning av produkter som redan har frisläppts för konsumtion i en medlemsstat och därmed redan beskattats. I och med att övervakningen av flyttningarna började skötas elektroniskt frångicks pappersdokumenten. I överensstämmelse med direktivet föreskrivs det i lagen om fyra nya typer av aktörer som har rätt att med hjälp av det datoriserade systemet sända eller ta emot produkter som redan frisläppts för konsumtion i kommersiellt syfte. I lagen används termerna certifierad avsändare och tillfälligt certifierad avsändare samt certifierad mottagare och tillfälligt certifierad mottagare. Aktörerna ska registreras i Skatteförvaltningens register innan verksamheten inleds.

Dessutom preciserades de bestämmelser som gäller flyttning av punktskattepliktiga produkter i situationer där också tullagstiftningen delvis tillämpas. I punktskattelagen gjordes på motsvarande sätt som i punktskattedirektivet en anpassning på basis av de redan tidigare ändrade bestämmelserna i tullkodexen samt behövliga preciseringar för situationer där både punktskattelagstiftningen och tullagstiftningen tillämpas. Genomförandet av direktivet krävde också en del andra ändringar och preciseringar i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016), som tillämpas också på punktbeskattningen.

Det nationella genomförandet av punktbeskattningen kräver ännu en del preciseringar och förtydliganden av förfarandebestämmelserna.

2.3 Distansförsäljning

2.3.1 EU-lagstiftning

Bestämmelser om distansförsäljning av punktskattepliktiga produkter finns i artikel 44 i punktskattedirektivet. Till sitt innehåll motsvarar artikeln artikel 36 om distansförsäljning i rådets direktiv 2008/118/EG om allmänna regler för punktskatt och om upphävande av direktiv 92/12/EEG, som gällde innan, fränsett en principiell ändring. Tidigare hade medlemsstaterna möjlighet att om de så önskade kräva att en skatterepresentant utsågs, men nuförtiden kan medlemsstaterna godkänna att en skatterepresentant används om distansförsäljaren vill utse en sådan.

Enligt punktskattedirektivet ska punktskattepliktiga varor vilka frisläppts för konsumtion på en medlemsstats territorium och köps av en person som inte är en godkänd upplagshavare, en registrerad mottagare eller en certifierad mottagare, som är etablerad i en annan medlemsstat och som inte bedriver en självständig ekonomisk verksamhet, och vilka avsänds eller transporteras direkt eller indirekt till en annan medlemsstats territorium av en avsändare som

bedriver en självständig ekonomisk verksamhet eller för dennes räkning vara punktskattepliktiga i destinationsmedlemsstaten. Den person som är betalningsskyldig för punktskatten i destinationsmedlemsstaten är avsändaren. Skattskyldigheten inträder när varorna levereras i destinationsmedlemsstaten. Avsändaren får också utse en skatterepresentant i destinationsmedlemsstaten som är skyldig att betala punktskatt för avsändarens räkning.

Avsändaren och den eventuella skatterepresentant som denne utnämnt ska innan de punktskattepliktiga varorna sänds registrera sin identitet och ställa garanti för betalning av punktskatten på de villkor som destinationsmedlemsstaten fastställt. För att undvika dubbel beskattning ska punktskatten i den första medlemsstaten på begäran av avsändaren återbetalas, om avsändaren eller skatterepresentanten har registrerat sin identitet och ställt garanti innan produkterna sänts, betalat skatten efter att varorna har levererats i destinationsmedlemsstaten och fört räkenskaper över leveransen av de punktskattepliktiga varorna. Medlemsstaterna får förenkla dessa krav på grundval av bilaterala eller multilaterala avtal. Enligt artikel 44.3 i direktivet får medlemsstaterna dessutom föreskriva att om avsändaren eller skatterepresentanten inte har registrerat sin identitet eller ställt garanti ska den person som är betalningsskyldig för punktskatten vara mottagaren av de punktskattepliktiga varorna.

2.3.2 Nationell lagstiftning

Bakgrund

Bestämmelser om distansförsäljning infördes i den nationella lagstiftningen vid inträdet i Europeiska unionen. Då användes på finska termen ”kaukomyynti” i stället för ”etämyynti” såväl i det då gällande direktivet (92/12/EEG) om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor som i lag 1469/1994 om påförande av accis, som trädde i kraft den 1 januari 1995 och genom vilken direktivet genomfördes. I den nationella lagen krävdes på det sätt som direktivet möjliggjorde att det i Finland användes skatterepresentanter. För att säkerställa skatteintäkterna föreskrevs det för distansförsäljaren och skatterepresentanten solidariskt ansvar för att skatten blir betald till Finland. Verksamhet som omfattade distansförsäljning förekom ännu inte just på den tiden.

Näthandeln blev vanligare på 2000-talet, och det uppkom ett behov att göra bestämmelserna om distansförsäljning klarare. Lagen utökades med förfarandebestämmelser som distansförsäljaren skulle iaktta. Avsikten var att göra bestämmelserna om distansförsäljning av punktskattepliktiga varor klarare och precisare och på så sätt bättre än tidigare göra det möjligt för myndigheterna att ingripa i verksamhet som syftar till att undvika skatter. Samtidigt slopades kravet att utse en skatterepresentant som ingick i lagen om påförande av accis medan lagen kompletterades med bestämmelser om beskattningsförfarandet i situationer där distansförsäljaren inte har utsett någon skatterepresentant i Finland. Genom ändringen ville man möjliggöra distansförsäljning i Finland även när det på grund av försäljningens sporadiska karaktär skulle bli för betungande administrativt och för dyrt sett till en enstaka försäljningshändelse att utse en skatterepresentant. Lagändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2007.

I regeringens proposition RP 16/2007 rd om dessa lagändringar konstaterades att en del av distansförsäljarna verkade utan någon skatterepresentant så att ingen betalade accis till Finland på de konsumerade produkterna. Största delen av de accispliktiga produkter som såldes till Finland genom distansförsäljning beskattades därför inte. De företag som regelbundet bedrev distansförsäljning till Finland var företag registrerade i andra medlemsstater. Ägarna var i de flesta fall finländare. Största delen av distansförsäljningen bedrevs från Estland och Tyskland på grund av den låga skattenivån i dessa länder och de korta transportsträckorna till Finland.

Enligt regeringens proposition hade en del distansförsäljare meddelat att de inte deltar i transportarrangemangen och att de därmed inte ansåg sig vara skyldiga att tillsätta någon skatterepresentant i Finland eller annars betala accis för produkterna till Finland. I verkligheten hade det dock visat sig att försäljarna också i dessa fall hade haft en tydlig roll när produkterna levereras till köparna.

Gällande bestämmelser

Bestämmelserna om distansförsäljning grundar sig på punktskattedirektivet av år 2008. Eftersom det i punktskattelagen inte krävs att distansförsäljaren måste utse en skatterepresentant i Finland, har det inte varit nödvändigt att ändra bestämmelserna om distansförsäljning på grund av ändringen av direktivet 2020.

Bestämmelserna om distansförsäljning i punktskattelagen tillämpas såväl på harmoniserade punktskattepliktiga produkter som varor för vilka nationell punktskatt tas ut. Till de harmoniserade punktskattepliktiga produkterna hör bland annat alkoholdrycker, flytande bränslen och så kallade traditionella tobaksprodukter, såsom cigaretter och cigarrer. Till de produkter som omfattas av nationella punktskatter hör bland annat läskedrycker, en del dryckesförpackningar och så kallade nya tobaksprodukter, såsom vätska för elektroniska cigaretter, tobaksprodukter som hettas upp och rökfria nikotinprodukter.

Enligt punktskattelagen avses med distansförsäljning att produkter av försäljaren eller för dennes räkning avsänds eller transporteras från ett annat EU-land direkt eller indirekt till Finland. Med distansförsäljare avses en försäljare som säljer produkter till Finland genom distansförsäljning. Distansförsäljaren kan själv transportera eller skicka produkterna till Finland eller ge till exempel ett transportföretag i uppdrag att leverera produkterna. Det är alltid fråga om distansförsäljning enligt lagen om försäljaren på något vis direkt eller indirekt deltar i avsändningen eller transporten av produkterna eller i ordnandet av transporten. En webbutik som är etablerad i en annan medlemsstat och marknadsför sina produkter för privatpersoner i Finland och på något sätt deltar i transporten av produkterna eller ordnandet av transporten är en sådan distansförsäljare som avses i lagen.

Vid distansförsäljning är försäljaren skattskyldig för de produkter som transporteras till Finland. Innan produkterna sänds till köparen ska distansförsäljaren lämna en anmälan om försändelsen till Skatteförvaltningen samt specifikt för försändelsen ställa en säkerhet för betalning av punktskatterna. Om det är fråga om nationellt punktskattepliktiga produkter, såsom läskedrycker, behövs ingen säkerhet. Om distansförsäljaren inte uppfyller de skyldigheter som nämns ovan, påför Skatteförvaltningen försäljaren en försummelseavgift enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Distansförsäljaren kan utse en skatterepresentant som på försäljarens vägnar betalar punktskatten i Finland. I så fall är det skatterepresentanten som är skattskyldig. Distansförsäljaren är emellertid solidariskt ansvarig för den punktskatt som ska betalas av skatterepresentanten. Med skatterepresentant avses en i Finland bosatt fysisk person eller en i Finland etablerad juridisk person som en distansförsäljare har utsett och som Skatteförvaltningen på ansökan har godkänt att på distansförsäljarens vägnar betala punktskatt på produkter som tagits emot i Finland. Skatterepresentanten ska på yrkande av Skatteförvaltningen ställa säkerhet för betalning av punktskatt. Denna säkerhet, som är knuten till tillståndet, ersätter säkerheter som ställs för enskilda försändelser. Skatterepresentantens tillstånd måste vara i kraft när verksamheten inleds och så länge den pågår.

En distansförsäljares och en skatterepresentants skyldighet att betala punktskatt inträder när de punktskattepliktiga produkterna levereras i Finland. Punktskatt ska betalas enligt de bestämmelser som gäller den dag då produkterna levereras i Finland.

Punktskattedirektivet möjliggör nationell reglering som gör köparen skattskyldig om säljaren inte har fullgjort sin skyldighet att registrera sin identitet och ställa säkerhet, men punktskattelagen innehåller ingen sådan bestämmelse.

Bestämmelser om deklaration och betalning av punktskatter finns i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. En distansförsäljare ska för varje skatteperiod, som är en kalendermånad, lämna en skattedeklaration för de produkter som levererats i Finland. Skattedeklarationen för en skatteperiod ska lämnas in och skatten betalas senast den 12 dagen i den kalendermånad som följer på skatteperioden. Om distansförsäljaren inte har lämnat en förhandsanmälan om de produkter som ska skickas och inte har ställt säkerhet för harmoniserade punktskattepliktiga produkter, tillämpas ingen deklara-tions- eller betalningstid. Då inträder skyldigheten att deklarerat och betala skatt så snart produkterna har anlänt till Finland.

En skatterepresentant har som tillståndshavare en månad längre deklara-tions- och betalningstid än distansförsäljaren, och skattedeklarationen ska lämnas in och skatten betalas senast den 12 dagen i den andra kalendermånad som följer på skatteperioden.

En privatperson i Finland kan köpa punktskattepliktiga produkter som beskattats i en annan medlemsstat också så att säljaren inte deltar i ordnandet av transporten på något sätt. Det är då fråga om en privatpersons förvärv som avses i 74 § i punktskattelagen. Detta brukar i dagligt tal kallas distansköp. Vid distansköp förvärvat en privatperson på något annat sätt än som resandeförsel eller genom distansförsäljning punktskattepliktiga produkter i en annan medlemsstat för eget bruk och ordnar transporten till Finland självständigt utan att säljaren direkt eller indirekt deltar. Produkterna kan transporteras till landet antingen av en annan privatperson eller av en näringsidkare. Vid distansköp är det köparen som är skattskyldig för de produkter som denne skaffat. Utöver köparen är en privatperson eller professionell näringsidkare som deltagit i transporten av produkterna samt den som innehar produkterna i Finland, såsom den som håller dem i lager, ansvarig för skatten. Köparen ska innan produkterna avsänds från en annan medlemsstat lämna en anmälan om dem till Skatteförvaltningen och ställa en säkerhet för harmoniserade punktskattepliktiga produkter. Köparen ska lämna Skatteförvaltningen en skattedeklaration för de produkter som denne skaffat genom distansköp och som anlänt till Finland under skatteperioden, som är en kalendermånad. Skattedeklarationen ska lämnas in och skatten betalas senast den 12 dagen i den kalendermånad som följer på skatteperioden.

För punktskattepliktiga produkter, såsom alkoholdrycker och läskedrycker, som en privatperson köper i en utländsk webbutik ska det således under alla omständigheter betalas punktskatt till Finland. För alkoholdrycker och de flesta läskedryckerna ska det dessutom betalas punktskatt på förpackningarna enligt lagen om accis på vissa dryckesförpackningar (1037/2004). Skattskyldig är antingen säljaren eller köparen beroende på om det handlar om distansförsäljning eller distansköp. Endast i det fall att privatpersonen själv som resandeförsel till Finland transporterar produkter som denne skaffat för eget bruk betalas ingen punktskatt i Finland.

På förvärv i webbutiker som görs av andra än privatpersoner, såsom företag eller firmor, tillämpas inte bestämmelserna om distansförsäljning, utan på dessa tillämpas punktskattelagens

75 § om innehav i kommersiellt syfte. Mottagaren av produkterna är då alltid skattskyldig för de produkter som denne skaffat.

När det gäller distansförsäljning av produkter som omfattas av lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) eller lagen om tobaksaccis (1470/1994) ska även annan lagstiftning än punktskattelagstiftningen beaktas. Bestämmelser om försäljning, import, införsel, transport och innehav av alkohol finns i alkohollagen (1102/2017). Rättsläget i fråga om distansförsäljning av alkohol är för närvarande oklart. Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering ska bestämmelserna om distansförsäljning i alkohollagen förtydligas så att finländarna entydigt har rätt att via distansförsäljningsförfarandet köpa alkohol av företag i andra EU-länder. Social- och hälsovårdsministeriet har i januari 2024 inlett ett lagstiftningsprojekt med detta syfte (STM 4:00/2024).

Bestämmelser om försäljning av tobaksprodukter finns i tobakslagen (549/2016). Gränsöverskridande distansförsäljning av tobaksprodukter, elektroniska cigaretter, nikotinvätskor och örtprodukter för rökning är förbjuden. Distansförsäljning av rökfria nikotinprodukter är inte förbjudna enligt gällande tobakslag. Regeringen har den 18 april 2024 lämnat riksdagen en proposition om ändring av tobakslagen (RP 38/2024 rd). Enligt propositionen ska distansförsäljning av rökfria nikotinprodukter förbjudas.

Vid distansförsäljning av punktskattepliktiga produkter är det också fråga om en mervärdesskattepliktig transaktion. Enligt mervärdesskattelagen (1501/1993) handlar det om distansförsäljning av punktskattepliktiga varor när köparen är en privatperson och försäljaren direkt eller indirekt deltar i transporten av varorna mellan EU-länder. I artikel 5a i genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt har det angetts exaktare vad som avses med att transporten ordnas direkt eller indirekt. Skattskyldigheten fastställs i mervärdesskattelagen och i punktskattelagen på ett samstämmigt sätt så att en distansförsäljare är såväl moms skyldig som skyldig att betala punktskatt vid distansförsäljning. Vid distansförsäljning tas mervärdesskatten ut i den medlemsstat där transporten av varan till köparen avslutas. När köparen ordnar transporten självständigt tillämpas inte bestämmelserna om distansförsäljning i mervärdesskattelagen liksom inte heller bestämmelserna om distansförsäljning i punktskattelagen. Försäljningsstället vid mervärdesbeskattningen är då den medlemsstat där varorna avsänds eller där transporten inleds. Säljaren är skyldig att betala mervärdesskatt för sin försäljning i denna medlemsstat.

2.3.3 Praxis

Vid distansförsäljning av punktskattepliktiga varor till Finland är det i praktiken i regel fråga om köp av alkoholdrycker från webbutiker som är etablerade i andra medlemsstater. Bestämmelserna om distansförsäljning gäller i och för sig också andra produkter som är punktskattepliktiga samt alla möjliga slag av distansförsäljning oberoende av distributionskanalen, det vill säga utöver webbhandel också till exempel telefon- och postförsäljning.

Vid utgången av 2022 verkade i Finland nio skatterepresenteranter som var tillsatta av distansförsäljare och hade tillstånd av Skatteförvaltningen. Av tillstånden gällde två endast läskedrycksskatt och de övriga sju alkoholskatten antingen uteslutande eller tillsammans med läskedrycksskatten. Vid utgången av 2023 fanns det tio personer med tillstånd att verka som skatterepresentant. Åtta av tillstånden gällde alkoholskatten. Skatterepresenteranternas tillstånd gällde också skatten på dryckesförpackningar.

År 2022 deklarerade skatterepresentanterna skatt för knappt 96 000 liter alkoholdrycker och betalade sammanlagt ca 420 000 euro i alkoholskatt och skatt på dryckesförpackningar för dem. År 2023 lämnade skatterepresentanterna deklARATIONER för ca 90 000 liter alkoholdrycker, och det sammanlagda beloppet av alkoholskatten och punktskatten på dryckesförpackningar blev ca 360 000 euro.

Alkoholdrycker skaffas till Finland förutom från de distansförsäljare som har utsett en skatterepresentant också från många andra distansförsäljare. År 2022 betalade distansförsäljarna sammanlagt ca 145 000 i alkoholskatt och punktskatt på dryckesförpackningar för ca 41 000 liter alkoholdrycker. För ca 80 procent av dessa alkoholdrycker hade den förhandsanmälan som lagen kräver lämnats till Skatteförvaltningen. År 2023 lämnade distansförsäljarna deklARATIONER för drygt 24 000 liter alkoholdrycker. För dessa betalades sammanlagt ca 103 000 euro i alkoholskatt och punktskatt på dryckesförpackningar. För ca 95 procent av dessa drycker hade förhandsanmälan lämnats.

Privatpersoner lämnade 2022 Skatteförvaltningen förhandsanmälan för knappt 43 000 liter alkoholdrycker som de beställt och år 2023 för knappt 37 000 liter. Det handlade då om distansköp av alkoholdrycker i webbutiker. De skatter som betalades för dryckerna uppgick år 2022 till ca 195 000 euro och år 2023 till ca 170 000 euro.

För de alkoholdrycker som köptes från webbutiker antingen genom distansförsäljning eller distansköp och för vilka skattedeklARATION lämnades betalades år 2022 sammanlagt 760 000 euro och år 2023 sammanlagt 630 000 euro i alkoholskatt och punktskatt på dryckesförpackningar.

Webbhandeln med alkoholdrycker och dess faktiska omfattning följs inom ramen för Skatteförvaltningens och Tullens skattekontroll. Skatteförvaltningen och Tullen har utifrån vad de observerat i samband med sin skattekontroll bedömt att alkoholskatt betalas till Finland så som lagen kräver endast för en bråkdel av de alkoholdrycksvolymer som sålts och köpts i webbhandeln. Enligt Skatteförvaltningens bedömning betalades det till exempel år 2021 punktskatter enligt gällande bestämmelser för endast runt en procent av de alkoholdrycker som köptes från webbutiker.

För att säkerställa en korrekt beskattning och effektivisera inflödet av skatter beviljade riksdagen i den andra tilläggsbudgeten 2022 Skatteförvaltningen och Tullen tilläggsmedel på nästan sammanlagt 2,8 miljoner euro för övervakning av webbhandeln med alkoholdrycker. Med användning av tilläggsmedlen skärpte Skatteförvaltningen och Tullen övervakningen av webbhandeln från början av november 2022 till utgången av 2023.

Under perioden med skärpt övervakning kvarhöll Tullen med stöd av tullagen (304/2016) över 5 200 paket beställda från webbutiker för vilka den förhandsanmälan som lagen kräver inte hade lämnats. Beställningarna omfattade över 410 000 liter alkoholdrycker som hade skaffats från över 150 olika webbutiker. Skatteförvaltningen fattade med stöd av punktskattelagen beslut om omhändertagande i fråga om ca 100 000 liter som kvarhållits.

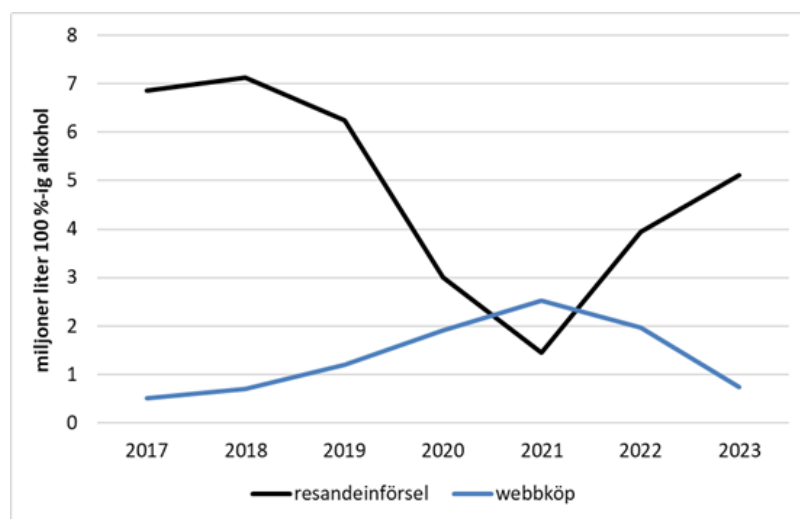
Skatteförvaltningen fastställde sammanlagt ca 1 miljon euro i alkoholskatt och punktskatt på dryckesförpackningar för de alkoholdrycker som Tullen kvarhöll. Skatten påfördes antingen distansförsäljaren eller köparen beroende på om det handlade om distansförsäljning eller distansköp. Fram till februari 2024 hade distansförsäljarna betalat de skatter som de påförts bara i fråga om enstaka beställningar. I situationer där en distansförsäljare som är etablerad i en annan medlemsstat inte betalar punktskatter som fastställts genom beskattningsbeslut kan skatterna drivas in i andra medlemsstater med hjälp av det internationella indrivningssamarbetet.

Under perioden med skärpt övervakning slutförde Skatteförvaltningen sex skattegranskningar som gällde utländska webbutiker som sålde alkoholdrycker. Utifrån granskningarna ålades distansförsäljarna att inklusive skatteförhöjningar betala 9,85 miljoner i punktskatter och 1,37 miljoner euro i mervärdesskatt för de skatteperioder som inföll åren 2020–2022.

De beställningar av alkoholdrycker som inte anmäldes till Skatteförvaltningen minskade enligt myndigheternas bedömning under granskningsperioden i betydande grad, det vill säga med ca 60 procent. Under granskningsperioden observerades ändå inte att de lagstadgade anmälningarna vid beställningar från webbutiker skulle ha ökat.

Förutom genom Skatteförvaltningens och Tullens skattegranskning följs omfattningen av webbhandeln med alkoholdrycker som en del av enkäter i intervjuform som genomförs regelbundet¹. Genom en enkät har information om webbköp av alkoholdrycker samlats in sedan 2017. Mängden alkohol som beställs från utländska webbutiker har enligt enkäten vuxit under den tid webbköpen följts. Före coronapandemin köptes ca 1,2 miljoner liter hundra procentig alkohol på webben 2019. Detta utgjorde cirka tre procent av den sammanlagda alkoholkonsumtionen. Pandemin som började 2020 och de resebegränsningar som den föranledde minskade i betydande grad resenärsinförseln av alkohol medan webbköpen samtidigt ökade så att webbköpen av alkoholdrycker 2021 överskred resandeförseln, vilket framgår av diagrammet nedan. I och med att begränsningarna lyftes och resandet återhämtade sig ökade resandeförseln av alkoholdrycker avsevärt efter början av år 2022 medan webbköpen av alkoholdrycker från utlandet minskade. År 2023 fortsatte webbköpen av alkohol att minska.

Diagram. Resandeförsel och webbköp av alkoholdrycker åren 2017–2023 i miljoner liter hundra procentig alkohol.

¹ Enkäten genomförs av Verian (före detta Kantar Public) på uppdrag av Alko Ab, Institutet för hälsa och välfärd, finansministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira). Resultaten av enkäten grundar sig på svar från cirka 26 000 intervjuade per år. De intervjuade ställdes samtidigt också frågor om resandeförsel av alkoholdrycker.

Källa: Institutet för hälsa och välfärd.

År 2023 köptes enligt enkäten drygt 7 miljoner liter alkoholdrycker, det vill säga ca 0,7 miljoner liter hundra procentig alkohol, från utländska webbbutiker. Mängden utgör drygt en tredjedel av den mängd som köptes 2022 enligt enkäten. Sett till volymen låg tyngdpunkten i webbköpen på öl, men om måttet är hundra procentig alkohol var den största dryckeskategorin starka alkoholdrycker som hade en andel på ca 40 procent av alla webbköp. Ölets, dryckesblandningarnas och ciderns sammanlagda andel var 36 procent och vinets 24 procent.²

De betalda alkoholskatterna kan jämföras med den alkoholskatt som beräknas utifrån webbköpens omfattning enligt enkäten. Denna skulle år 2019 ha uppgått till drygt 50 miljoner euro. Åren 2020–2022 var den beräknade alkoholskatten för webbköpen 70–100 miljoner euro och år 2023 drygt 30 miljoner euro. Dessa belopp kan användas som estimat för skattefelet, det vill säga den alkoholskatt för webbköp som borde ha betalats. Motsvarande tillskott i beskattningsutfallet skulle likväl inte uppkomma om till exempel webbhandeln med alkoholdrycker kunde övervakas och beskattas till punkt och pricka. Bakgrunden till webbhandeln med alkoholprodukter är i stor utsträckning de lägre skattenivåerna och därmed lägre priserna på alkoholdrycker i webbbutikernas etableringsstater jämfört med Finland, och köpen i webbbutikerna skulle sannolikt inte resultera i en lika stor försäljning om skatterna betalades i Finland enligt lag. Detta beror på att en del av webbköpen av alkoholdrycker sannolikt inte skulle göras på grund av de högre priserna inklusive skatt eller så skulle alkoholdryckerna i stället för genom webbköp tas till Finland genom skattefri resandeförsel.

Utöver alkoholskatten ska man för alkoholdrycker som köps i webbbutiker betala punktskatt på dryckesförpackningarna i Finland. För de mängder alkoholdrycker som köpts enligt enkäten skulle denna skatt under de senaste åren ha uppgått till 4–17 miljoner euro. Om webbhandeln av någon orsak skulle ersättas med inhemsk försäljning, skulle sådana intäkter av skatten på dryckesförpackningar inte uppstå i nämnvärd utsträckning, eftersom dryckesförpackningarna sannolikt skulle omfattas av det pantbaserade retursystemet, varför ingen skatt på förpackningarna skulle tas ut. Om all webbhandel med alkoholdrycker vore distansförsäljning för vilken mervärdesskatt ska betalas i Finland, skulle denna mervärdesskatt beräknad enligt den finska nivån på alkoholpriserna grovt uppskattad uppgå till högst 15–50 miljoner euro.

I Europeiska unionens domstol behandlas en begäran om förhandsavgörande om distansförsäljning av alkoholdrycker som lämnats av Helsingfors förvaltningsdomstol (C-596/23). Begäran om förhandsavgörande har inte direkt samband med bestämmelsen om köparens skattskyldighet vid distansförsäljning, utan det är fråga om hur regleringen om distansförsäljning i punktskattedirektivet ska tolkas vad gäller ordnande av transporten och deltagande i den. I begäran är handlar det således om en fråga som är central med hänsyn till fastställandet av skattskyldigheten. Om säljaren själv eller någon för dennes räkning ordnar transporten direkt eller indirekt är det säljaren som är skattskyldig. Om det däremot är köparen som ordnar transporten är denne skattskyldig. Webbköp går vanligen till så att köparen gör sin beställning på säljarens webbsidor och väljer och betalar transporten i samband med detta. Köparen behöver då inte efter att ha beställt varorna söka möjliga transportföretag på webben, vara i kontakt med dem för att komma överens om transporten och efter detta dessutom ge säljaren uppgifter om transporten. Säljaren av alkoholdrycker kan likväl i webbhandeln på grund av den stränga beskattningen av alkohol i Finland ha intresse av att i syfte att undvika

² Alkoholien matkustajatuonti ja verkko-ostaminen 2023, THL:s statistikrapport 10/2024, 1.3.2024 (den svenskspråkiga rapporten Resandeförsel och webbköp av alkohol 2023 är ännu inte tillgänglig)

skattskyldighet och skatt få verksamheten att se ut som något annat än distansförsäljning också i de situationer där säljaren de facto åtminstone indirekt deltar i ordnandet av transporten.

De frågor och problem som sammanhänger med webbhandeln med alkoholdrycker verkar i stor utsträckning vara de samma som de var redan år 2007, då bestämmelserna om distansförsäljning förtydligades och preciserades för att bättre än tidigare göra det möjligt för myndigheterna att ingripa i verksamhet som syftar till att undvika skatter.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att precisera vissa förfarandebestämmelser i punktskattelagen i enlighet med punktskattedirektivet, som redan tidigare genomförts nationellt.

Dessutom ska propositionen effektivisera uppbörden av punktskatter i Finland i enlighet med punktskattelagen när punktskattepliktiga varor skaffas genom distansförsäljning från en annan medlemsstat i EU. På detta sätt säkerställs inflödet av skatter.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås ändringar i förfarandebestämmelser i punktskattelagen i syfte att komplettera genomförandet av punktskattedirektivet. Ändringarna är förtydligande och av teknisk karaktär. Dessutom ska ett antal andra tekniska justeringar göras i lagen.

I fråga om distansförsäljning av punktskattepliktiga produkter föreslås i propositionen att bestämmelsen om skatteplikten vid distansförsäljning kompletteras så som punktskattedirektivet möjliggör. Det är fortfarande i första hand säljaren som ska svara för betalningen av punktskatter till Finland, men också köparen ska vid distansförsäljning i vissa situationer ansvara för att skatten blir betald. Köparen ska enligt förslaget tillsammans med distansförsäljaren solidariskt ansvara för att punktskatten blir betald om denne inte har fullgjort sina skyldigheter utan underlåtit att anmäla produkterna till Skatteförvaltningen innan de avsänts till Finland och att ställa säkerhet för betalningen av punktskatterna när det är fråga om harmoniserade punktskattepliktiga produkter. Skattskyldig i de situationer där köparen själv ordnar transporten av produkterna till Finland är enligt förslaget fortfarande i regel köparen. Även den som deltagit i transporten av produkterna och den som innehar produkterna i Finland är liksom för närvarande ansvarig för den skatt som köparen ska betala.

Dessutom föreslås det att distansförsäljaren ska vara skyldig att ge det företag som svarar för transporten av produkterna en av Skatteförvaltningen utfärdad unik identifieringskod för försändelsen. Identifieringskoden ska under transporten visas upp för den behöriga myndigheten på begäran. Om distansförsäljaren har en skatterepresentant i Finland, ska dennes punktskattenummer användas som identifieringskod. Om distansförsäljaren inte ger identifieringskoden till transportföretaget är det fråga om en försummelse för vilken en försummelseavgift enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ påförs distansförsäljaren. Köparen blir ändå inte solidariskt ansvarig för skatten bara därför att säljaren inte har gett transportföretaget identifieringskoden. En privatperson som köpt produkter är skyldig att ge transportföretaget eller den privatperson som transporterat dem en motsvarande identifieringskod när det är fråga om en privatpersons förvärv, det vill säga produkter som en privatperson köpt från en annan medlemsstat på något annat sätt än genom distansförsäljning eller import som resandeförsäljning till exempel genom så kallat distansköp. Om köparen har försummat denna skyldighet ska han eller hon enligt förslaget påföras en

försummelseavgift. Enligt propositionen ska det vid alla transporter av punktskattepliktiga produkter från webbutiker finnas med en identifieringskod som bär information om distansförsäljningen eller distansköpet.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Förfarandebestämmelserna i punktskattelagen

Genom förslag av teknisk natur som gäller förfarandebestämmelser förtydligas och preciseras nuläget. De bedöms inte få ekonomiska konsekvenser och bedöms inte heller öka de skattskyldigas eller myndigheternas administrativa börda.

4.2.2 Distansförsäljning

Ekonomiska konsekvenser

Bedömningen av konsekvenserna av det förslag som gäller regleringen av distansförsäljningen är förenad med mycket stora osäkerhetsfaktorer. I nuläget betalas årligen ca 1 miljon euro i alkoholskatt lagenligt av säljaren eller köparen, medan alkoholskatten för de kvantiteter alkoholdrycker som för närvarande köps i webbhandeln bedöms uppgå till ca 50 miljoner euro per år. Den föreslagna ändringen bedöms dock inte öka skatteintäkterna så mycket, eftersom man kan anta att största delen av webbhandeln med alkoholdrycker ur köparens synpunkt inte längre är lönsam jämfört med andra anskaffningskanaler om de måste börja betala alkoholskatt i Finland. Detta stöds också av observationer enligt vilka webbhandeln med alkohol har minskat under Tullens och Skatteförvaltningens skärpta övervakning. Detta innebär att en ökning i skatteintäkterna uppkommer framför allt om det till följd av ändringen sker en övergång från webbhandel med alkohol till inhemsk skattepliktig försäljning.

Det är möjligt att vetskapen om köparens skatteansvar vid distansförsäljning när säljaren försummar sin skyldighet i någon mån leder till minskad webbhandel med alkohol jämfört med om ändringen inte görs. Inverkan på webbhandelns omfattning beror likväl på hur stor köparna bedömer att risken för att deras skatteansvar realiseras i praktiken är. Om en stor del av köparna i webbhandeln till följd av ändringen till exempel överför sina alkoholinköp till skattepliktig inhemsk handel kan ökningen i intäkterna av alkoholskatten bli tiotals miljoner euro.

Sannolikt är det bara en del av köparna som minskar sina inköp av alkohol i webbhandeln, och av denna minskning i webbhandeln ersätts sannolikt bara en del genom ökad inhemsk försäljning av skattepliktiga alkoholdrycker. Eftersom motivet till att köpa alkohol från utländska webbutiker för största delen av köparna har varit att skaffa alkoholdrycker så billigt som möjligt, är det sannolikt att en relativt stor del av de köpare som minskar sina köp av alkoholdrycker på webben övergår till att skaffa alkoholdrycker via den skattefria anskaffningskanalen, det vill säga resandeförsel. Detta antagande stöds av att tillväxten i webbhandeln med alkoholdrycker verkar ha ersatt åtminstone en del av resandeförseln under coronapandemin, när resandet och resandeförseln var på en låg nivå. Dessutom kan totalkonsumtionen av alkohol till vissa delar minska på grund av den prisökning som konsumenterna upplever om de anser risken att tvingas betala alkoholskatt också vid distansförsäljning vara för stor.

Vid konsekvensbedömningen har det antagits att ungefär en tredjedel av dem som köper alkohol i webbhandeln slutar köpa alkohol på webben på grund av de föreslagna ändringarna och att det för största delen av webbhandeln med alkohol inte heller framöver kommer att betalas vare sig

punktskatt på alkoholdrycker och dryckesförpackningar eller mervärdesskatt på eget initiativ. Om man dessutom antar att hälften av minskningen på en tredjedel ersätts med resandeförsel och att hälften av resten av minskningen ersätts med en ökning i den skattepliktiga försäljningen i Finland, blir resultatet att en relativt liten del på knappt 10 procent av webbhandeln med alkoholdrycker ersätts med skattepliktig försäljning i Finland. Detta innebär att de årliga intäkterna av alkoholskatten ökar med ca 5 miljoner euro. År 2024 blir ökningen i skatteintäkterna ca 1 miljon euro om den föreslagna ändringen träder i början av hösten 2024. Dessutom kan skatteintäkterna öka i någon mån tack vare att indrivning av skatt från enskilda personer i Finland kan vara effektivare än indrivning från utländska företag. Den väntade effekten antas likväl realiseras först på längre sikt.

Ändringen inverkar inte på vem som är mervärdesskatteskyldig i webbhandeln. De årliga intäkterna av mervärdesskatten beräknas likväl öka med ca 2 miljoner euro, eftersom en del av webbhandeln bedöms ersättas med skattepliktig försäljning i Finland. År 2024 blir ökningen i intäkterna obetydlig.

Till de delar som den föreslagna ändringen ökar sannolikheten för att skatt betalas på behörigt sätt för alkoholdrycker som skaffas från en webbutik förbättrar ändringen konkurrensläget för de finländska alkoholförsäljarna i jämförelse med utländska webbutiker.

Övriga samhälleliga konsekvenser

Den föreslagna ändringen gäller i praktiken en mycket liten del av hushållen, eftersom ca 0,3 procent av de vuxna finländarna år 2023 köpte alkoholdrycker i webbhandeln enligt den enkät som nämnts i avsnitt 2.3.3. Den föreslagna ändringen kan likväl få positiva konsekvenser för hälsan om den leder till att den totala alkoholkonsumtionen minskar.

Konsekvenser för myndigheterna

Den föreslagna skyldigheten att ge den som transporterar produkterna en unik identifieringskod för transporten gör Tullens och Skatteförvaltningens övervakning av flyttningen av punktskattepliktiga produkter effektivare och smidigare. Tullen har bedömt att den föreslagna ändringen ändå inte minskar de behöriga myndigheternas arbetsbörda i någon betydande grad, eftersom observationer som gjorts i samband med skattekontroll ger vid handen att bara en bråkdel av de skattskyldiga i webbhandeln med alkoholdrycker ser till att förfarandebestämmelserna i punktskattelagen iaktas.

Skatteförvaltningen har bedömt att genomförandet av de ändringar som föreslås i propositionen kräver 12 årsverken. Till en början kommer arbetsuppgifterna enligt Skatteförvaltningen mest att handla om att ge anvisningar och övervaka och medan tyngdpunkten i ett senare skede ligger på uppgifter i samband med begäran om omprövning eller sökande av ändring.

Konsekvenserna för Skatteförvaltningen när det gäller datasystem bedöms bli små.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

I punktskattedirektivet sätts gränser för hur Finland i sin nationella lagstiftning kan lagstifta om skattskyldigheten vid distansförsäljning. Köparens skattskyldighet får inte enligt nationell lagstiftning vara mera omfattande än den får vara enligt punktskattedirektivet. I

punktskattedirektivet fastställs emellertid inte om köparens skattskyldighet vid distansförsäljning är solidariskt ansvar för skatten tillsammans med distansförsäljaren eller om köparen blir skattskyldig i stället för distansförsäljaren om denne inte har fullgjort sina skatteåligganden. Finland kan således nationellt lagstifta om köparens ansvar också så att köparen vid distansförsäljning blir skattskyldig i stället för säljaren om distansförsäljaren inte har lämnat förhandsanmälan eller, när det är fråga om en harmoniserad punktskattepliktig produkt, inte har ställt säkerhet. Så har man gått till väga till exempel i Sverige.

Att köparen när distansförsäljaren har försummat sina åtaganden blir skattskyldig i stället för denne uppmuntrar inte distansförsäljaren att handla enligt lag utan snarare tvärtom: genom att försumma att göra förhandsanmälan och ställa säkerhet befriar sig distansförsäljaren från skattskyldigheten och överför den helt på köparen. Det solidariska ansvaret effektiviserar också skatteuppbörden och indrivningen, eftersom det när köparen saknar betalningsförmåga är möjligt att driva in skatten av distansförsäljaren. På dessa grunder beslutades vid beredningen att föreslå att distansförsäljaren och köparen ska vara solidariskt ansvariga för att skatten betalas.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

5.2.1 Distansförsäljning

I flera av EU:s medlemsstater finns det i den nationella punktskattelagstiftningen bestämmelser om skyldigheten för mottagaren av produkter vid distansförsäljning om distansförsäljaren inte har registrerat sig och ställt säkerhet. Så är det till exempel i Tyskland, Belgien, Sverige, Estland och Danmark. I Estland har det dessutom föreskrivits att mottagaren av produkterna är skyldig att hos distansförsäljaren och skattemyndigheterna skaffa information om frågor som gäller betalning av punktskatt för produkterna samt skattskyldigheten.

I Sverige har det föreskrivits om distansförsäljning av punktskattepliktiga produkter separat i de olika lagarna om punktskatt för olika produkter. Skyldiga att betala punktskatt enligt lagen om alkoholskatt är till exempel distansförsäljare som är registrerade tillfälligt eller tills vidare. Distansförsäljare ska förutom att registrera sig ställa en säkerhet som motsvarar punktskatten för de varor som sålts till Sverige genom distansförsäljning. Om skatten inte betalas används säkerheten för att täcka skatterna. Skattskyldighet för en registrerad distansförsäljare inträder när mottagaren tar emot varorna i Sverige. Om distansförsäljaren inte är registrerad blir mottagaren skattskyldig i stället för distansförsäljaren och mottagaren ska anmäla flyttningen av varorna till Skatteverket innan varorna avsänds. Om mottagaren är skyldig att betala punktskatterna inträder skattskyldigheten när de punktskattepliktiga varorna förs in i Sverige.

Om varor som beskattats i en annan medlemsstat i EU förs in i Sverige på annat sätt än genom distansförsäljning eller resandeförsel, ska man vid flyttningen av varorna uppfylla de skyldigheter som gäller flyttning av beskattade varor, såsom de skyldigheter som gäller användningen av ett elektroniskt förenklat administrativt dokument. Om en enskild person helt självständigt ordnar transporten till Sverige av alkohol som den skaffat i en webbutik som är etablerad i en annan medlemsstat i EU, ska köparen innan varorna avsänds anmäla sig för registrering som tillfälligt certifierad mottagare och ställa säkerhet i Sverige. Dessutom ska köparen i varornas avsändningsland anmäla sig för registrering som tillfälligt certifierad avsändare. Innan flyttningen av varorna påbörjas ska köparen upprätta ett elektroniskt förenklat administrativt dokument i avsändarstatens datoriserade system, och efter att ha tagit emot varorna i Sverige ska köparen upprätta en mottagningsrapport i Sveriges datoriserade system.

6 Remissvar

Det kom in sammanlagt 19 yttranden om propositionsutkastet.

Distansförsäljning

Största delen av remissinstanserna stödde de föreslagna ändringarna i fråga om distansförsäljarens och köparens solidariska ansvar och den identifieringskod som ska följa med under transporten. Ändringarna ansågs göra lagstiftningen klarare, och de sågs som behövliga och värda understöd med tanke på skattekontrollen.

En remissinstans menade att köparen liksom i Sverige, Estland och Tyskland bör vara skyldig att lämna förhandsanmälan och ställa säkerhet vid distansförsäljning när distansförsäljaren försummar dessa skyldigheter. När det gäller distansförsäljarens och köparens solidariska ansvar såg en del remissinstanser det som problematiskt att köparens möjligheter att tillförlitligt kontrollera vilka åtgärder distansförsäljaren ämnar vidta för att uppfylla kraven i punktskattelagstiftningen är begränsade. I några yttranden hänvisade man till att köparen i Sverige och Estland kan fråga myndigheterna om distansförsäljaren registrerat sig och lämnat förhandsanmälan och önskade att samma möjlighet ges i Finland.

Skatteförvaltningen konstaterade i sitt yttrande bland annat att det i propositionen verkar saknas en bestämmelse lik den som föreslås gälla vid distansförsäljning och som innebär att försummelse att lämna identifieringskoden inte ska anses vara ett sådant förfarande som leder till att skyldigheten att deklarerat och betala skatt inträder genast utan någon deklARATIONSTID om förhandsanmälan har gjorts och säkerhet har ställts.

Några remissinstanser önskade att propositionen ska innehålla en klarare redogörelse för förfarandena i fråga om den identifieringskod som ska följa med under transporten. Tullen önskade att det skulle övervägas om den term "transportör" som föreslagits i 74 och 80 § kan ersättas med någon annan term, eftersom det till exempel för flyg- och postförsändelser inte finns någon egentlig transportör.

Det önskades att konsekvenserna för företag beskrivs utförligare i den fortsatta beredningen, även om det i ett yttrande också konstaterades att konsekvenserna av den föreslagna lagen är svåra att bedöma. Flera remissinstanser konstaterade att anvisningar till både finska och utländska aktörer och köpare och en tillräckligt effektiv skattekontroll är nödvändiga åtgärder för att trygga skatteintäkterna. I flera yttranden önskades också att Tullen ges tillräckliga resurser för att övervaka varutransporter. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ansåg i sitt yttrande att det ur tillsynsynpunkt skulle vara bra att hitta en möjlighet att kombinera övervakningen av efterlevnaden av alkohollagen och betalningen av skatter till exempel genom användning av samma identifieringskod. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården önskade också i sitt yttrande att terminologin i olika lagar görs så samstämmig som möjligt.

På grundval av remissvaren har bestämmelserna om identifieringskoden i lagförslaget preciserats. Dessutom har lagförslaget kompletterats med en bestämmelse enligt vilken det enbart av att kravet att ge identifieringskoden har försummats inte heller vid en privatpersons förvärv, såsom distansköp, ska följa att personen förlorar sin deklARATIONSTID och betalningstid. På grundval av de yttranden som lämnats har motiveringarna i propositionen dessutom till vissa delar preciserats och kompletterats.

Övriga förfarandebestämmelser som gäller punktbeskattningen

I en del av yttrandena konstaterades att det är motiverat att utvidga det datoriserade systemet (EMCS) och frångå pappersdokument vid flyttning av punktskattepliktiga produkter inom unionen. I några yttranden uttrycktes oro över att förslaget till precisering av 83 a § kan leda till att praxis för skatteförhöjning blir strängare i vissa återbetalningssituationer. Genom förslaget till precisering av 4 mom. i paragrafen ändras dock inte det nuvarande rättsläget. Motiveringarna till förslaget kompletterades likväl på denna punkt.

7 Specialmotivering

2 §. Territoriellt tillämpningsområde. I paragrafen föreskrivs det om det territoriella tillämpningsområdet för punktskattelagen. Punktskattepliktiga är enligt paragrafen bland annat produkter som tillverkas i Finland eller förs in i Finland från områden utanför unionen. Paragrafen preciseras så att punktskattelagens territoriella tillämpningsområde utöver produkter som tillverkas i Finland också ska omfatta produkter som lakas i Finland. Mes lakning avses det som i punktskattedirektivet benämns utvinning. Termen tillverkning i punktskattelagen anses omfatta även lakning, och preciseringen av paragrafen ändrar inte nuvarande praxis vid beskattningen. Dessutom ska paragrafen preciseras så att det territoriella tillämpningsområdet också ska omfatta punktskattepliktiga produkter som på ett otillåtet sätt förs in i Finland från områden utanför unionen. Vad som avses med otillåten införsel definieras i 6 § 24 punkten i gällande lag. Preciseringen i fråga ändrar inte nuvarande rättsläge. De föreslagna ändringarna grundar sig på artikel 6.1 i punktskattedirektivet.

6 §. Övriga definitioner. I paragrafen ingår de definitioner i punktskattelagen som inte är geografiska. I 19 punkten anges vad som avses med harmoniserade punktskattepliktiga produkter. Punkten ändras så att hänvisningen till kommissionens upphävda förordning 684/2009 uppdateras till en hänvisning till den ersättande förordningen kommissionens delegerade förordning 2022/1636 och punkt 10 i bilaga II till denna.

8 §. Frisläppande för konsumtion. I paragrafen anges vad som avses med frisläppande för konsumtion. Paragrafens 3 punkt preciseras så att tillverkning eller bearbetning av punktskattepliktiga produkter utanför ramen för ett uppskovsförfarande också ska innefatta otillåten tillverkning och bearbetning. Preciseringen av bestämmelsen ändrar inte nuvarande rättsläge. Paragrafens 4 punkt preciseras så att frisläppande för konsumtion inte ska innefatta import av punktskattepliktiga produkter, inbegripet otillåten import och otillåten införsel, om tullskulden har upphört i enlighet med artikel 124.1 e, f, g eller k i förordning (EU) nr 952/2013. De föreslagna ändringarna grundar sig på artikel 6.3 c och d i punktskattedirektivet.

11 a §. Särskilda bestämmelser om oegentligheter. I 1 mom. i paragrafen finns en bestämmelse som innehåller en hänvisning till de bestämmelser i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ som inte tillämpas om det har begåtts en oegentlighet vid import, mottagande eller flyttning av produkter. I momentet föreskrivs också om när skyldigheten att deklarerera och betala skatt inträder i de situationer som avses i momentet. I detta avseende preciseras formuleringen i momentet på så sätt att det nuvarande omnämmandet av skyldigheten att betala skatt kompletteras med ett omnämmande av skyldigheten att deklarerera skatt.

12 §. Skattskyldiga. I paragrafen anges vem som är skattskyldig. Enligt 1 mom. 5 punkten är den skyldig att betala punktskatt som någon annanstans än i ett skatteupplag tillverkar eller bearbetar punktskattepliktiga produkter eller deltar i tillverkningen eller bearbetningen. Enligt

förslaget preciseras 1 mom. 5 punkten så att den även omfattar otillåten tillverkning och bearbetning. Preciseringsen av bestämmelsen ändrar inte det nuvarande rättsläget. Den föreslagna ändringen grundar sig på artikel 7.1 c i punktskattedirektivet.

18 §. Befrielse från punktskatt. I paragrafen föreskrivs det om sådana aktörer och förfaranden vid förflyttning som är berättigade till befrielse från punktskatt när vissa villkor uppfylls och vissa förfaranden tillämpas. I 1 mom. 3 punkten föreskrivs det om de väpnade styrkorna för parter i Nordatlantiska fördraget. Punkten förtydligas språkligt utan att det nuvarande rättsläget ändras. Enligt bestämmelsen är punktskattepliktiga produkter befriade från skatt om de är avsedda att användas i Finland av de väpnade styrkorna för andra medlemsländer som är parter i Nordatlantiska fördraget för styrkornas eget bruk, för den civilpersonal som medföljer dem eller för försörjningen av deras mässar och marketentier. Bestämmelsen ska inte heller framöver gälla Finlands försvarsmakt Om punktskattepliktiga produkter under ett uppskovsförfarande flyttas från en medlemsstat till mottagare som avses i 1 mom. ska de enligt 3 mom. åtföljas av ett intyg om undantag. På flyttningarna tillämpas dessutom bestämmelser i kapitel 8. Paragrafens 3 mom. ändras så att 58–68 § i 8 kap. inte tillämpas på flyttningar till mottagare som avses i 1 mom. 3 punkten när det förfarande som baserar sig direkt på Nordatlantiska fördraget tillämpas på flyttningarna. Ändringen grundar sig på artikel 12.4 i punktskattedirektivet.

51 §. Flyttning av produkter under ett uppskovsförfarande. I paragrafen föreskrivs det om flyttning av harmoniserade punktskattepliktiga produkter under ett uppskovsförfarande. I 1 mom. 3 punkten föreskrivs det om vilka destinationer som harmoniserade punktskattepliktiga produkter kan flyttas till från importplatsen och de krav som ställs på flyttningen. Punkten ändras så att vid sidan av den som lämnat tulldeklaration även någon annan person som direkt eller indirekt är involverad i fullgörandet av tullformalitetserna i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 952/2013 får lämna den behöriga myndigheten i importmedlemsstaten det punktskattenummer enligt artikel 19.2 a i rådets förordning (EU) nr 389/2012 om administrativt samarbete i fråga om punktskatter och om upphävande av förordning (EG) nr 2073/2004 genom vilket den registrerade avsändaren och mottagaren av flyttningen specificeras. Dessutom ska punkten enligt förslaget preciseras så att den som lämnat tulldeklaration eller den person som direkt eller indirekt är involverad vid behov ska ge bevis på att avsikten är att sända de importerade produkterna från avsändarmedlemsstaten till någon annan medlemsstat. Preciseringsen av bestämmelsen ändrar inte det nuvarande rättsläget. De föreslagna ändringarna grundar sig på artikel 16.2 i punktskattedirektivet.

55 §. Säkerhet vid flyttning av punktskattepliktiga produkter. I paragrafen föreskrivs det om säkerhet vid flyttning under ett uppskovsförfarande. Enligt 1 mom. krävs ingen säkerhet när energiprodukter flyttas längs fasta rör. Enligt förslaget ändras momentet så att Skatteförvaltningen när energiprodukter flyttas genom fasta rör kan kräva att en säkerhet ställs i vederbörligen motiverade fall, såsom om det finns skäl att misstänka bedrägeri eller andra oegentligheter. I regel ska säkerhet likväl inte krävas. Ändringen grundar sig på artikel 17.2 i punktskattedirektivet.

58 §. Avsändande av produkter via det datoriserade systemet. I paragrafen föreskrivs det bland annat om att det datoriserade systemet ska användas vid flyttning av harmoniserade punktskattepliktiga produkter. Enligt 2 mom. ska en godkänd upplagshavare och en registrerad avsändare lämna ett preliminärt elektroniskt administrativt dokument till Skatteförvaltningen med användning av det datoriserade systemet om punktskattepliktiga produkter avsänds under ett uppskovsförfarande. Enligt 3 mom. kontrollerar Skatteförvaltningen uppgifterna i det preliminära elektroniska administrativa dokumentet elektroniskt, och om uppgifterna är giltiga ska Skatteförvaltningen tilldela det administrativa dokumentet en unik administrativ

referenskod (ARC, Administrative Reference Code) och underrätta avsändaren om denna. Paragrafens 2 mom. preciseras så att den som gjort exportdeklarationen ska tillställa de behöriga myndigheterna i exportmedlemsstaten en administrativ referenskod med vilken det elektroniska administrativa dokumentet identifieras. Referenskoden bär information om de punktskattepliktiga produkter som avses i exportdeklarationen. När exportdeklarationen görs i Finland är Tullen behörig myndighet. Denna precisering ändrar inte det nuvarande rättsläget, eftersom den som gjort exportdeklarationen redan i nuläget ska lämna den unika administrativa referenskode i exportdeklarationen. Den föreslagna ändringen grundar sig på artikel 21.2 i punktskattedirektivet.

65 §. Exportrapport. I paragrafen föreskrivs det om en exportrapport som utarbetas av Skatteförvaltningen. I 2 mom. föreskrivs det om en situation där produkter som har sänts från en annan medlemsstat har flyttats till en exportplats i Finland och exportdeklarationen har gjorts i Finland. I så fall granskar Skatteförvaltningen uppgifterna och skickar exportrapporten till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten. Momentet ändras så att Skatteförvaltningen åläggs att använda det datoriserade systemet när den underrättar de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten om att produkterna inte längre exporteras från unionen. Enligt övergångsbestämmelsen i artikel 54 i punktskattedirektivet har underrättelserna fått göras på annat sätt än via det datoriserade systemet till och med den 13 februari 2024. Dessutom ändras 2 mom. så att Skatteförvaltningen ska underrätta de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten via det datoriserade systemet, om det finns inkonsekvenser mellan det elektroniska administrativa dokumentet och exportdeklarationen. De föreslagna ändringarna grundar sig på artikel 21.4 och 21.5 i punktskattedirektivet.

67 §. System som ersätter det datoriserade systemet. Paragrafen innehåller bestämmelser om det förfarande som ska tillämpas vid flyttning av produkter när det datoriserade systemet inte är tillgängligt. Enligt förslaget ska 6 mom. preciseras så att avsändaren ska lämna ett preliminärt elektroniskt administrativt dokument som gäller ändring av destinationen eller delning av flyttningen energiprodukter när det datoriserade systemet åter är tillgängligt. Dessutom ska avsändaren i sin bokföring bevara ett reservdokument som gäller ändring av destinationen eller delning av flyttningen av energiprodukter. Därtill rättas hänvisningen till 62 § i lagen, som gäller delning av flyttning av energiprodukter, till en hänvisning till 63 §. Ändringarna i 6 mom. ändrar inte det nuvarande rättsläget. De föreslagna ändringarna grundar sig på artikel 26.4 i punktskattedirektivet.

I 7 mom. föreskrivs det om en situation där punktskattepliktiga produkter flyttas till en plats där de lämnar unionen eller hänförs till förfarandet för extern transitering. Momentet preciseras så att den som gjort exportdeklarationen i stället för en kopia av reservdokumentet kan sända dess unika identifieringskod till de behöriga myndigheterna i exportmedlemsstaten. Om exportdeklarationen görs i Finland avses med den behöriga myndigheten i exportmedlemsstaten Tullen. Den föreslagna ändringen grundar sig på artikel 26.5 i punktskattedirektivet.

68 §. Dokument som ersätter mottagningsrapporten och exportrapporten. I paragrafen föreskrivs set om dokument som ersätter mottagningsrapporten och exportrapporten. Enligt förslaget ändras 2 mom. så att Skatteförvaltningen alternativt kan sända avsändaren en kopia av det dokument som ersätter mottagningsrapporten som den mottagit från en annan destinationsmedlemsstat i stället för att hålla kopian tillgänglig för avsändaren. Den föreslagna ändringen grundar sig på artikel 27.1 och 27.2 i punktskattedirektivet.

Paragrafens 4 och 6 mom. preciseras så att de också gäller exportsituationer där produkterna inte längre exporteras från unionens territorium. Preciseringarna ändrar inte nuvarande rättsläge.

De föreslagna ändringarna grundar sig på artikel 27.2 andra och tredje stycket i punktskattedirektivet.

74 §. Privatpersoners förvärv. I paragrafen föreskrivs det om andra produkter än sådana som förts in i Finland genom resandeförsäljning eller distansförsäljning, det vill säga bland annat om så kallade distansköp. I paragrafens 3 mom. föreskrivs om det förfarande som ska iakttagas vid privatpersoners förvärv. Momentet ska enligt förslaget kompletteras med ett omnämnande av Skatteförvaltningens skyldighet att ge köparen en unik identifieringskod för transporten av produkterna när köparen innan transporten inletts har lämnat en anmälan om att produkterna ska transporteras från en annan medlemsstat till Skatteförvaltningen och för harmoniserade punktskattepliktiga produkter ställt en säkerhet för betalning av punktskatt. En sådan identifieringskod ger Skatteförvaltningen redan nu till köpare som gjort förhandsanmälan och ställt säkerhet. Köparen åläggs att ge identifieringskoden till det transportföretag som denne valt eller den privatperson som ska transportera produkterna. Den som utför transporten ska å sin sida uppvisa identifieringskoden för Tullen eller Skatteförvaltningen på begäran. Med hjälp av identifieringskoden kan myndigheten vid behov kontrollera i myndighetsregistret att det är fråga om ett sådant förvärv av en privatperson för vilket förhandsanmälan har lämnats och säkerhet har ställts. Detta gör övervakningen snabbare och effektivare. Om köparen försummar sin skyldighet att ge identifieringskoden till transportören, påförs denne en försummelseavgift enligt 39 § 2 mom. 1 punkten i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Enligt denna bestämmelse ålägger Skatteförvaltningen mottagaren av produkterna att betala högst 2 000 euro i försummelseavgift, om denne underlåter att fullgöra en skyldighet i fråga om flyttningsförfarande. Om köparen har gett transportföretaget eller den privatperson som transporterar produkterna identifieringskoden till exempel per e-post men denna transportör inte har visat upp den för myndigheten, har köparen inte försummat sin skyldighet och påförs följaktligen ingen försummelseavgift.

78 c §. Ersättningsrutiner och återställning av elektroniska dokument. Paragrafen innehåller bestämmelser om det förfarande som ska tillämpas vid flyttning av produkter som frisläppts för konsumtion när det datoriserade systemet inte är tillgängligt. Enligt förslaget preciseras 4 mom. på så sätt att det föreskrivs att avsändaren ska överlämna det preliminära elektroniska förenklade administrativa dokumentet så snart det datoriserade systemet åter är tillgängligt. Dessutom ska avsändaren bevara ett reservdokument om ändring av destinationsorten i sin bokföring. Preciseringsen ändrar inte det nuvarande rättsläget. De föreslagna ändringarna grundar sig på artikel 38.4 i punktskattedirektivet.

I 5 och 6 mom. föreskrivs det om dokument som ersätter mottagningsrapporten. Enligt förslaget ändras 6 mom. så att Skatteförvaltningen alternativt kan sända avsändaren en kopia av det dokument som ersätter mottagningsrapporten som den mottagit från en annan destinationsmedlemsstat i stället för att hålla kopian tillgänglig för avsändaren. Den föreslagna ändringen grundar sig på artikel 39.2 i punktskattedirektivet.

79 §. Distansförsäljning. I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om vem som är skyldig att betala punktskatt för produkter som säljs till Finland genom distansförsäljning. Till momentet fogas enligt förslaget en bestämmelse om skattskyldigheten för den privatperson som skaffat en produkt, det vill säga köparen. Köparen är således i vissa situationer tillsammans med distansförsäljaren ansvarig för produkter som sålts till Finland genom distansförsäljning. Köparen blir skyldig att betala skatten om distansförsäljaren inte har fullgjort sin skyldighet enligt 80 § att anmäla produkterna till Skatteförvaltningen och, om det är fråga om harmoniserade punktskattepliktiga produkter, ställa säkerhet för betalning av punktskatterna. I 80 § ska det enligt förslaget läggas till en skyldighet för distansförsäljaren att ge den unika identifieringskoden för transporten till transportföretaget. Detta är likväl inte en skyldighet som

om den försummas gör köparen ansvarig för skatten. Underlåtenhet att fullgöra skyldigheten är inte heller en sådan oegentlighet som avses i 82 § och som i enlighet med 82 a § genast gör försäljaren skyldig att deklarerat och betala skatten utan deklaraions- och betalningstid. Bestämmelser om detta finns i 82 § 4 mom. Om säljaren har lämnat en förhandsanmälan och ställt säkerhet men inte har gett transportören identifieringskoden, har säljaren en viss tid på sig för att lämna en skattedeklaration och betala skatten. Denna tid anges i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Köparens och distansförsäljarens ansvar för skatten är solidariskt. Detta innebär att Skatteförvaltningen ålägger både distansförsäljaren och köparen att betala skatten. Även åtgärder för att driva in skatten kan vid behov riktas mot båda.

Köparen har ansvar för att skatten blir betald men är inte skattskyldig och därför inte skyldig att lämna skattedeklaration. Skatteförvaltningen fastställer skatten genom ett beskattningsbeslut. Skatteförhöjning påförs bara den som försummat sin skyldighet att deklarerat skatten.

80 §. Förfarandet vid distansförsäljning. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om distansförsäljningsförfarandet i det fall att distansförsäljaren inte har någon skatterepresentant i Finland. Momentet kompletteras med ett omnämnande av Skatteförvaltningens skyldighet att ge distansförsäljaren en unik identifieringskod för transporten av produkterna när denne efter att köparen gjort sin beställning men innan transporten inletts har gjort en anmälan till Skatteförvaltningen om de produkter som ska sändas och i fråga om harmoniserade punktskattepliktiga produkter ställt en säkerhet för betalning av punktskatt. En sådan identifieringskod ger Skatteförvaltningen redan nu till säljare som gjort förhandsanmälan och ställt säkerhet. Enligt förslaget är distansförsäljaren skyldig att ge identifieringskoden till transportföretaget. Identifieringskoden ska under transporten visas upp för Tullen eller Skatteförvaltningen om myndigheten så kräver. Med hjälp av identifieringskoden kan myndigheten vid behov kontrollera i myndighetsregistret att det handlar om distansförsäljning där förhandsanmälan har gjorts och säkerhet har ställts, vilket i vissa situationer gör övervakningen snabbare och effektivare. Distansförsäljarens skyldighet att ge transportföretaget identifieringskoden är inte en sådan skyldighet som om den försummas leder till att köparen blir skattskyldig, eftersom skattskyldighet enligt den bestämmelse som enligt förslaget ska läggas till 79 § uppkommer bara om förhandsanmälan och ställandet av säkerhet har försummats. Vid försummelse påförs distansförsäljaren en försummelseavgift enligt 39 § 2 mom. 1 punkten i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Enligt bestämmelsen ålägger Skatteförvaltningen avsändaren av produkterna att betala högst 2 000 euro i försummelseavgift, om denne underlåter att fullgöra en skyldighet i fråga om flyttningsförfarande.

Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om en identifieringskod som följer med under transporten i situationer där distansförsäljaren har en skatterepresentant i Finland som är godkänd av Skatteförvaltningen. Som identifieringskod fungerar enligt förslaget det punktskattenummer som framgår av det tillståndsbeslut som skatterepresentanten fått och som distansförsäljaren ska ge transportföretaget. Transportören ska under transporten uppvisa punktskattenumret för Tullen eller Skatteförvaltningen på begäran.

Om distansförsäljaren har gett transportföretaget identifieringskoden eller punktskattenumret till exempel per e-post men koden eller numret inte på begäran visas upp för myndigheten, har säljaren inte försummat sin skyldighet och påförs följaktligen ingen försummelseavgift.

82 §. Oegentligt förfarande. Enligt 4 mom. avses med oegentlighet en situation där förfarandebestämmelser inte har iakttagits vid kommersiell förflyttning av punktskattepliktiga

produkter eller distansförsäljning och flyttningen eller en del av flyttningen inte har avslutats i enlighet med vad som föreskrivs. När det gäller distansförsäljning hänvisas till det förfarande som avses i 80 §. I den paragrafen föreskrivs det enligt propositionen i fortsättningen förutom om förhandsanmälan och säkerhet också om en identifieringskod som följer med transporten. I en situation där förhandsanmälan har lämnats och säkerhet har ställts innebär avsaknad av identifieringskod vid transporten dock inte ett förfarande som strider mot bestämmelserna. Till 4 mom. fogas enligt förslaget en ny bestämmelse om detta. Att identifieringskoden eller punktskattenumret saknas vid transport är likväl en sådan försummelse av skyldigheten i fråga om flyttningsförfarande för vilken distansförsäljaren åläggs att betala försummelseavgift enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

82 a §. Särskilda bestämmelser om produkter som frisläppts för konsumtion. I 1 mom. finns det hänvisningar till de bestämmelser i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ som inte ska tillämpas om det vid resandeförsel inte är fråga om införsel av punktskattepliktiga produkter för eget bruk, om vid privatpersons förvärv, såsom så kallat distansköp, förfarandebestämmelserna inte har iakttagits eller om det är fråga om regelvidrigt förfarande vid kommersiella förflyttningar eller distansförsäljning. Bestämmelserna om inlämningsdagen för skattedeklarationen och betalning av skatt för skatteperioden tillämpas till exempel inte i de situationer som nämns ovan. Inte heller bestämmelserna om skatteperioden i 16 § i lagen i fråga tillämpas. Däremot tillämpas bestämmelsen om skyldigheten att lämna skattedeklaration i samma paragraf.

Om en privatperson som köper punktskattepliktiga produkter genom ett sådant förvärv som avses i 74 § försummar sin skyldighet enligt det föreslagna 74 § 3 mom. att ge identifikationskoden till den som transporterar produkterna eller transportföretaget men lämnar förhandsanmälan och ställer säkerhet vid behov, är det inte fråga om sådan försummelse av förfarandebestämmelserna som leder till att personen förlorar sin deklara-tions- och betalningstid. Om detta ska det enligt förslaget föreskrivas i 1 mom. 2 punkten genom att hänvisningen till de förfaranden som anges i 74 § begränsas till annat än förfarandet vid givning av identifieringskoden.

I 2 mom. föreskrivs det om när skyldigheten att deklarerera och betala skatt inträder i de situationer som avses i 1 mom. I momentets inledande stycke preciseras formuleringen så att den motsvarar innehållet i 1 mom. på så sätt att det nuvarande omnämnandet av skyldigheten att betala skatt kompletteras med ett omnämnande av skyldigheten att deklarerera skatt.

Till paragrafen fogas ett nytt 5 mom. där det som föreskrivs i 82 § 4 mom. förtydligas utan att rättsläget ändras. Enligt momentet ska de bestämmelser om skatteperiod, sista inlämningsdag för skattedeklaration och betalning av skatt för skatteperioden i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ som avses i 1 mom. inte heller tillämpas vid försummelse av flyttningsförfaranden enligt 82 § 4 mom. om flyttningen eller en del av flyttningen har avslutats i enlighet med bestämmelserna. En sådan situation uppkommer till exempel vid distansförsäljning när distansförsäljaren inte har gjort en förhandsanmälan till Skatteförvaltningen och ställt säkerhet men produkterna har förts in i Finland. Någon deklara-tions- och betalningstid enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ tillämpas inte i sådana fall.

83 a §. Återbetalning av punktskatt. Paragrafen innehåller allmänna bestämmelser om återbetalning av punktskatt. I 4 mom. föreskrivs det om möjligheten att påföra skatteförhöjning, om den som ansöker om återbetalning lämnar bristfälliga eller felaktiga uppgifter i sin ansökan. Enligt den ska det på skatteförhöjningen tillämpas de förutsättningar som anges i 37 och 38 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Detta innebär

bland annat att någon skatteförhöjning inte påförs om försummelsen är ringa eller om det finns en giltig orsak till försummelsen eller om påförande av skatteförhöjning i de fall som avses i 38 § 4 mom. skulle vara oskäligt med hänsyn till omständigheterna. Att en ansökan om återbetalning avslås innebär således inte utan vidare att sökanden påförs skatteförhöjning. Enligt regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning för en reform av förfarandena för punktbeskattning och bilbeskattning (RP 54/2020 rd) avses med skatt som bestäms till nackdel för den skattskyldige när skatteförhöjningen beräknas då den återbetalning som söks utan grund. Enligt förslaget preciseras 4 mom. så att det framgår direkt av momentet vad skatteförhöjningen ska beräknas enligt. Preciseringsen av bestämmelsen ändrar inte det nuvarande rättsläget.

8 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Lagens 74 § 3 mom., 79 § 2 mom., 80 § 1 mom. och nya 3 mom., 82 § 4 mom. samt 82 a § 1 mom. 2 punkt och nya 5 mom. som gäller köparens skatteansvar vid distansförsäljning och den identifieringskod som följer med under transporten föreslås dock träda i kraft tidigast den 1 september 2024 för att det ska finnas tillräckligt med tid för verkställighetsåtgärder, såsom myndighetsinformation.

9 Verkställighet och uppföljning

Konsekvenserna av verkställandet av lagförslaget följs såväl vid Skatteförvaltningen och Tullen som vid finansministeriet. Dessutom följs effekterna på skattebestämmelsernas funktion av att bestämmelserna om distansförsäljning av alkohol i alkohollagen görs klarare i enlighet med regeringsprogrammet.

10 Förhållande till andra propositioner

Propositionens inverkan på statsbudgeten för 2024 beaktas i tilläggsbudgetförfarandet.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av punktskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i punktskattelagen (182/2010) 2 §, 6 § 19 punkten, 8 § 3 och 4 punkten, 11 a § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 18 § 1 mom. 3 punkten och 3 mom., 51 § 1 mom. 3 punkten, 55 § 1 mom., 58 § 2 mom., 65 § 2 mom., 67 § 6 och 7 mom., 68 § 2, 4, och 6 mom., 74 § 3 mom., 78 c § 4 och 6 mom., 79 § 2 mom., 80 § 1 mom., 82 § 4 mom., 82 a § 1 mom. 2 punkten och det inledande stycket i 82 a § 2 mom. samt 83 a § 4 mom.,

av dem 2 §, 11 a § 1 mom., 74 § 3 mom., 80 § 1 mom., 82 a § 1 mom. 2 punkten och det inledande stycket till 82 a 2 mom. samt 83 a § 4 mom. sådana de lyder i lag 766/2020, 6 § 19 punkten, 8 § 4 punkten, 18 § 3 mom., 51 § 1 mom. 3 punkten, 55 § 1 mom., 65 § 2 mom., 67 § 7 mom. samt 78 c § 4 och 6 mom. sådana de lyder i lag 1213/2021, 18 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 418/2022, 58 § 2 mom. och 68 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1178/2016 och 82 § 4 mom. sådant det lyder i lag 960/2022 samt

fogas till 80 § ett nytt 3 mom. och till 82 a § ett nytt 5 mom. som följer:

2 §

Territoriellt tillämpningsområde

Punktskattepliktiga är de produkter som avses i de i 1 § 2 mom. nämnda lagarna och som tillverkas i Finland, inklusive lakning av sådana produkter, eller tas emot från andra medlemsstater i Europeiska unionen eller importeras till Finland eller på ett otillåtet sätt förs in i landet från områden utanför unionen.

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

19) *harmoniserade punktskattepliktiga produkter* sådana produkter som avses i punkt 10 i bilaga II till kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1636 om komplettering av rådets direktiv (EU) 2020/262 genom fastställande av form och innehåll för de dokument som utbyts i samband med flyttning av punktskattepliktiga varor och om fastställande av ett tröskelvärde för förluster till följd av varornas beskaffenhet,

8 §

Frisläppande för konsumtion

Med frisläppande för konsumtion avses

3) tillverkning eller bearbetning av punktskattepliktiga produkter, inklusive otillåten tillverkning och bearbetning, utanför ramen för ett uppskovsförfarande,

4) import av punktskattepliktiga produkter, även otillåten import och otillåten införsel, till Finland från ett område utanför unionen, såvida inte tullskulden har upphört i enlighet med artikel 124.1 e, f, g eller k i förordning (EU) N:o 952/2013, utom i det fall produkterna omedelbart efter importen hänförs till ett uppskovsförfarande,

11 a §

Särskilda bestämmelser om oegentligheter

Bestämmelserna om skatteperiod, sista inlämningsdag för skattedeklaration och betalning av skatt för skatteperioden i 11–20, 32 och 33 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ tillämpas inte, om det i samband med en övervakningsåtgärd eller annars upptäcks att en oegentlighet som avses i 11 § i denna lag har begåtts vid import, mottagande eller flyttning av produkter. Skyldigheten att deklarerera och betala skatt uppkommer omedelbart efter det att produkterna har tagits emot eller importerats olagligt eller oegentligheten under flyttningen annars har konstaterats.

12 §

Skattskyldiga

Skyldig att betala punktskatt är

5) den som någon annanstans än i ett skatteupplag tillverkar eller bearbetar punktskattepliktiga produkter eller deltar i tillverkningen eller bearbetningen, inklusive otillåten tillverkning och bearbetning,

18 §

Befrielse från punktskatt

Skattefria är produkter som

3) är avsedda att användas i Finland av de väpnade styrkorna för andra medlemsländer som är parter i Nordatlantiska fördraget för styrkornas eget bruk, för den civilpersonal som medföljer dem eller för försörjningen av deras mässar och marketenterier,

Om punktskattepliktiga produkter under ett uppskovsförfarande flyttas från en medlemsstat till mottagare som avses i 1 mom. ska de åtföljas av ett intyg om undantag. Intyget om undantag ska innehålla uppgifter om arten och kvantiteten av de punktskattepliktiga produkter som ska överlåtas, produkternas värde, den skattebefriade mottagarens identitet och den värdmedlemsstat som bekräftar befrielsen. Dessutom tillämpas vad som i 8 kap. föreskrivs om flyttning av produkter under ett uppskovsförfarande. Om produkter flyttas till mottagare som avses i 1 mom. 3 punkten, tillämpas bestämmelserna i 58–68 § inte på flyttningarna när det förfarande som baserar sig direkt på Nordatlantiska fördraget tillämpas på dem.

51 §

Flyttning av produkter under ett uppskovsförfarande

Harmoniserade punktskattepliktiga produkter får flyttas under ett uppskovsförfarande inom unionens territorium eller, om produkterna flyttas via ett tredjeland eller ett tredjeterritorium,

3) från en importplats till någon av de destinationer eller mottagare som avses i 1 eller 2 punkten, om produkterna avsänds av en registrerad avsändare, med undantag för situationer där importen sker i ett skatteupplag; punktskattepliktiga produkter får dock endast flyttas från importplatsen under ett uppskovsförfarande om den som lämnat tulldeklaration till de behöriga myndigheterna i importmedlemsstaten, eller någon annan person som direkt eller indirekt är involverad i fullgörandet av tullformalitetserna i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 952/2013, har lämnat in ett punktskattenummer enligt artikel 19.2 a i rådets förordning (EU) nr 389/2012 om administrativt samarbete i fråga om punktskatter och om upphävande av förordning (EG) nr 2073/2004 genom vilket den registrerade avsändaren och mottagaren av flyttningen specificeras samt vid behov bevis på att avsikten är att sända de importerade produkterna från avsändarmedlemsstaten till någon annan medlemsstat.

55 §

Säkerhet vid flyttning av punktskattepliktiga produkter

En godkänd upplagshavare och en registrerad avsändare ska ställa säkerhet för betalning av punktskatt vid flyttning av punktskattepliktiga produkter under ett uppskovsförfarande. Säkerheten ska vara giltig i hela unionen. Ingen säkerhet behövs när energiprodukter flyttas längs fasta rör, utom i vederbörligen motiverade fall.

58 §

Avsändande av produkter via det datoriserade systemet

Om punktskattepliktiga produkter avsänds under ett uppskovsförfarande ska en godkänd upplagshavare och en registrerad avsändare lämna ett preliminärt elektroniskt administrativt dokument till Skatteförvaltningen, med användning av det datoriserade systemet. Om punktskattepliktiga produkter levereras för export, ska den som gjort exportdeklarationen tillstålla Tullen en unik administrativ referenskod som anger de punktskattepliktiga produkter som avses i exportdeklarationen.

65 §

Exportrapport

Om produkter som har sänts från en annan medlemsstat har flyttats till en exportplats i Finland och exportdeklarationen har gjorts i Finland, granskar Skatteförvaltningen uppgifterna och skickar exportrapporten till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten. Om det finns inkonsekvenser mellan det elektroniska administrativa dokumentet och exportdeklarationen, ska Skatteförvaltningen via det datoriserade systemet underrätta de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten om detta. Skatteförvaltningen ska med hjälp av det datoriserade

systemet underrätta de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten ifall produkterna inte längre exporteras från unionen. De behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten ska underrätta avsändaren om detta utan dröjsmål. Efter att ha fått underrättelsen ska avsändaren antingen återkalla det elektroniska administrativa dokumentet i enlighet med 60 § eller ändra produkternas destination i enlighet med 61 §.

67 §

System som ersätter det datoriserade systemet

Om det datoriserade systemet inte är tillgängligt i avsändarmedlemsstaten, får avsändaren lämna de uppgifter om ändring av destinationen som avses i 61 § eller den information om delning av energiprodukter som avses i 63 § på annat sätt. Avsändaren ska före ändringen av destinationen eller uppdelningen av flyttningen underrätta de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten om saken. Avsändaren ska i sin bokföring förvara ett reservdokument som gäller ändring av destinationen eller delning av energiprodukter. Avsändaren ska i sin bokföring bevara ett reservdokument som gäller ändring av destinationen eller delning av energiprodukter.

Om det datoriserade systemet inte är tillgängligt i avgångsmedlemsstaten, ska avsändaren sända den som gjort exportdeklarationen en kopia av det reservdokument som avses i 1 mom. 1 punkten vid flyttningen av produkterna till exportplatsen eller till avgångstullkontoret vid förfarandet för extern transitering. Den som gjort exportdeklarationen ska sända en kopia av reservdokumentet dess unika identifieringskod till de behöriga myndigheterna i exportmedlemsstaten.

68 §

Dokument som ersätter mottagningsrapporten och exportrapporten

Skatteförvaltningen ska skicka en kopia av det dokument som avses i 1 mom. till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten och hålla en kopia av det dokument som mottagits från destinationsmedlemsstaten tillgänglig för avsändaren eller skicka den till avsändaren, utom i det fall att mottagningsrapporten med kort varsel kan lämnas in av mottagaren via det datoriserade systemet eller i vederbörligen motiverade fall.

Om en exportrapport eller ett meddelande om att produkterna inte längre kan exporteras från unionens territorium inte kan upprättas efter en flyttning, på grund av att det datoriserade systemet är otillgängligt i exportmedlemsstaten eller på grund av att ett elektroniskt administrativt dokument inte har ersatt pappersdokumentet, ska de behöriga myndigheterna i exportmedlemsstaten till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten lämna ett pappersdokument innehållande samma uppgifter som exportrapporten och en försäkran om att flyttningen har avslutats, eller ett meddelande och en försäkran om att produkterna inte exporteras från unionens territorium, utom i det fall att en exportrapport eller ett meddelande med kort varsel kan upprättas via det datoriserade systemet eller i vederbörligen motiverade fall.

Så snart det datoriserade systemet åter blir tillgängligt i exportmedlemsstaten eller ett elektroniskt administrativt dokument har ersatt pappersdokumentet, ska de behöriga

myndigheterna i exportmedlemsstaten lämna en exportrapport eller ett meddelande om att produkterna inte längre exporteras från unionens territorium.

74 §

Privatpersoners förvärv

En privatperson som avses i 1 mom. ska innan transporten av produkterna påbörjas till Skatteförvaltningen anmäla de produkter som avsänds från den andra medlemsstaten till Finland och ställa säkerhet för betalning av punktskatterna. När en privatperson har gjort en anmälan och ställt en säkerhet, ger Skatteförvaltningen honom eller henne en unik identifieringskod för transporten av produkterna. Privatpersonen ska sända identifikationskoden till den som transporterar produkterna eller till det transportföretag som ansvarar för transporten. På begäran ska numret visas upp för den behöriga myndigheten under transporten.

78 c §

Ersättningsrutiner och återställning av elektroniska dokument

Om det datoriserade systemet inte är tillgängligt i avsändarmedlemsstaten, får avsändaren lämna de uppgifter om ändring av destinationsort som avses i 78 a § 5 mom. med hjälp av andra kommunikationsmedel. Avsändaren ska före ändringen av destinationsorten underrätta de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten om saken. Avsändaren ska överlämna det preliminära elektroniska förenklade administrativa dokumentet så snart det datoriserade systemet åter är tillgängligt. Avsändaren ska bevara ett reservdokument om ändring av destinationsorten i sin bokföring.

Skatteförvaltningen ska skicka en kopia av det dokument som avses i 5 mom. till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten och hålla en kopia tillgänglig för mottagaren, utom i det fall att mottagningsrapporten med kort varsel kan lämnas in av den certifierade mottagaren eller den tillfälligt certifierade mottagaren via det datoriserade systemet, eller i vederbörligen motiverade fall. Skatteförvaltningen ska hålla en kopia av det dokument som den mottagit från destinationsmedlemsstaten tillgänglig för avsändaren eller skicka den till avsändaren.

79 §

Distansförsäljning

Distansförsäljaren är skattskyldig. Om distansförsäljaren har en skatterepresentant är denne skattskyldig i stället för distansförsäljaren. Distansförsäljaren är solidariskt ansvarig för den punktskatt som ska betalas av skatterepresentanten. Om distansförsäljaren inte fullgör sina skyldigheter enligt 80 § i fråga om anmälan och ställande av säkerhet, är utöver distansförsäljaren också den privatperson som har införskaffat produkterna skattskyldig.

80 §

Förfarandet vid distansförsäljning

En distansförsäljare som inte har någon skatterepresentant i Finland ska innan produkter avsänds från en annan medlemsstat till Finland anmäla produkterna till Skatteförvaltningen och ställa säkerhet för betalning av punktskatterna. När distansförsäljaren gjort anmälan och ställt säkerheten, ger Skatteförvaltningen denne en unik identifieringskod för transport av produkterna. Distansförsäljaren ska sända identifikationskoden till det transportföretag som ansvarar för transporten. På begäran ska numret visas upp för den behöriga myndigheten under transporten.

Distansförsäljare som har en skatterepresentant i Finland ska lämna dennes punktskattenummer till det transportföretag som ansvarar för transporten. På begäran ska numret visas upp för den behöriga myndigheten under transporten.

82 §

Oegentligt förfarande

I denna paragraf avses med oegentlighet en situation där det förfarande som avses i 78 eller 80 § inte har iakttagits under flyttning av de punktskattepliktiga produkter som avses i 75 § 1 och 3 mom. eller 79 § 1 mom. och flyttningen eller en del av flyttningen av de punktskattepliktiga produkterna på grund av detta inte avslutats i enlighet med vad som föreskrivs. Som oegentlighet betraktas dock inte försummelse av skyldigheten enligt 80 § att visa upp en transports unika identifikationskod eller punktskattenummer.

82 a §

Särskilda bestämmelser om produkter som frisläppts för konsumtion.

Vad som i 11–20, 32 och 33 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreskrivs om skatteperiod, sista inlämningsdag för skattedeklaration och betalning av skatt för skatteperioden tillämpas inte, om

2) förfarandet enligt 74 § inte har iakttagits vid flyttning av produkter som avses i nämnda paragraf i andra fall än sådana som gäller lämnande av identifikationskoden.

Skyldighet att deklarerera och betala skatt uppkommer

Denna paragraf tillämpas vid försummelse av flyttningsförfaranden enligt 82 § 4 mom. också om flyttningen eller en del av den har upphört i enlighet med bestämmelserna.

83 a §

Återbetalning av punktskatt

Om det i samband med ansökan om återbetalning lämnas bristfälliga eller felaktiga uppgifter, tillämpas vad som i 37 och 38 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreskrivs om skatteförhöjning. Med skatt som påförts till nackdel för den som ansöker om återbetalning avses beloppet av den återbetalning som söktes utan grund.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 8 maj 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Finansminister Riikka Purra

Lag

om ändring av punktskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i punktskattelagen (182/2010) 2 §, 6 § 19 punkten, 8 § 3 och 4 punkten, 11 a § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 18 § 1 mom. 3 punkten och 3 mom., 51 § 1 mom. 3 punkten, 55 § 1 mom., 58 § 2 mom., 65 § 2 mom., 67 § 6 och 7 mom., 68 § 2, 4, och 6 mom., 74 § 3 mom., 78 c § 4 och 6 mom., 79 § 2 mom., 80 § 1 mom., 82 § 4 mom., 82 a § 1 mom. 2 punkten och det inledande stycket i 82 a § 2 mom. samt 83 a § 4 mom.,

av dem 2 §, 11 a § 1 mom., 74 § 3 mom., 80 § 1 mom., 82 a § 1 mom. 2 punkten och det inledande stycket till 82 a 2 mom. samt 83 a § 4 mom. sådana de lyder i lag 766/2020, 6 § 19 punkten, 8 § 4 punkten, 18 § 3 mom., 51 § 1 mom. 3 punkten, 55 § 1 mom., 65 § 2 mom., 67 § 7 mom. samt 78 c § 4 och 6 mom. sådana de lyder i lag 1213/2021, 18 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 418/2022, 58 § 2 mom. och 68 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1178/2016 och 82 § 4 mom. sådant det lyder i lag 960/2022 samt

fogas till 80 § ett nytt 3 mom. och till 82 a § ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Territoriellt tillämpningsområde

Punktskattepliktiga är de produkter som avses i de i 1 § 2 mom. nämnda lagarna och som tillverkas i Finland eller tas emot från andra medlemsstater i Europeiska unionen eller förs in i Finland från områden utanför unionen.

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

19) *harmoniserade punktskattepliktiga produkter* sådana produkter som avses i punkt 11 i bilaga II till kommissionens förordning (EG) nr 684/2009 om genomförande av rådets direktiv 2008/118/EG vad gäller datoriserade förfaranden för flyttning av punktskattepliktiga varor under punktskatteuppskov,

Föreslagen lydelse

2 §

Territoriellt tillämpningsområde

Punktskattepliktiga är de produkter som avses i de i 1 § 2 mom. nämnda lagarna och som tillverkas i Finland, *inklusive lakning av sådana produkter*, eller tas emot från andra medlemsstater i Europeiska unionen eller *importeras till Finland eller på ett otillåtet sätt förs in i landet* från områden utanför unionen.

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

19) *harmoniserade punktskattepliktiga produkter* sådana produkter som avses i punkt 10 i bilaga II till kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1636 om komplettering av rådets direktiv (EU) 2020/262 genom fastställande av form och innehåll för de dokument som utbyts i samband med flyttning av punktskattepliktiga varor och om

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

fastställande av ett tröskelvärde för förluster till följd av varornas beskaffenhet,

8 §

Frisläppande för konsumtion

Med frisläppande för konsumtion avses

3) tillverkning eller bearbetning av punktskattepliktiga produkter utanför ramen för ett uppskovsförfarande,

4) import av punktskattepliktiga produkter, även otillåten import och otillåten införsel, till Finland från ett område utanför unionen, såvida inte de punktskattepliktiga produkterna omedelbart efter importen hänförs till ett uppskovsförfarande,

8 §

Frisläppande för konsumtion

Med frisläppande för konsumtion avses

3) tillverkning eller bearbetning av punktskattepliktiga produkter, *inklusive otillåten tillverkning och bearbetning*, utanför ramen för ett uppskovsförfarande,

4) import av punktskattepliktiga produkter, även otillåten import och otillåten införsel, till Finland från ett område utanför unionen, såvida inte *tullskulden har upphört i enlighet med artikel 124.1 e, f, g eller k i förordning (EU) N:o 952/2013, utom i det fall* produkterna omedelbart efter importen hänförs till ett uppskovsförfarande,

11 a §

Särskilda bestämmelser om oegentligheter

Bestämmelserna om skatteperiod, sista inlämningsdag för skattedeklaration och betalning av skatt för skatteperioden i 11–20, 32 och 33 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ tillämpas inte, om det i samband med en övervakningsåtgärd eller annars upptäcks att en oegentlighet som avses i 11 § i denna lag har begåtts vid import, mottagande eller flyttning av produkter. Skyldigheten att betala skatt uppkommer omedelbart efter det att produkterna har tagits emot eller importerats olagligt eller oegentligheten under flyttningen annars har konstaterats.

11 a §

Särskilda bestämmelser om oegentligheter

Bestämmelserna om skatteperiod, sista inlämningsdag för skattedeklaration och betalning av skatt för skatteperioden i 11–20, 32 och 33 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ tillämpas inte, om det i samband med en övervakningsåtgärd eller annars upptäcks att en oegentlighet som avses i 11 § i denna lag har begåtts vid import, mottagande eller flyttning av produkter. Skyldigheten att *deklarera och* betala skatt uppkommer omedelbart efter det att produkterna har tagits emot eller importerats olagligt eller oegentligheten under flyttningen annars har konstaterats.

Gällande lydelse

12 §

Skattskyldiga

Skyldig att betala punktskatt är

5) den som någon annanstans än i ett skatteupplag tillverkar eller bearbetar punktskattepliktiga produkter eller deltar i tillverkningen eller bearbetningen,

18 §

Befrielse från punktskatt

Skattefria är produkter som

3) är avsedda att användas av de väpnade styrkorna i varje stat som är part i Nordatlantiska fördraget, utom den medlemsstat där punktskatten kan tas ut, för styrkornas eget bruk, för civilpersonal som medföljer dem eller för mässar och marketenterier,

Om punktskattepliktiga produkter under ett uppskovsförfarande flyttas från en medlemsstat till mottagare som avses i 1 mom., ska de punktskattepliktiga produkterna åtföljas av ett intyg om undantag. Intyget om undantag ska innehålla uppgifter om arten och kvantiteten av de punktskattepliktiga produkter som ska överlåtas, produkternas värde, den skattebefriade mottagarens identitet och den värdmedlemsstat som bekräftar befrielsen. Dessutom tillämpas vad som i 8 kap. föreskrivs om flyttning av produkter under ett uppskovsförfarande.

51 §

Föreslagen lydelse

12 §

Skattskyldiga

Skyldig att betala punktskatt är

5) den som någon annanstans än i ett skatteupplag tillverkar eller bearbetar punktskattepliktiga produkter eller deltar i tillverkningen eller bearbetningen, *inklusive otillåten tillverkning och bearbetning,*

18 §

Befrielse från punktskatt

Skattefria är produkter som

3) är avsedda att användas i Finland av de väpnade styrkorna för andra medlemsländer som är parter i Nordatlantiska fördraget för styrkornas eget bruk, för den civilpersonal som medföljer dem eller för försörjningen av deras mässar och marketenterier,

Om punktskattepliktiga produkter under ett uppskovsförfarande flyttas från en medlemsstat till mottagare som avses i 1 mom. ska de *åtföljas* av ett intyg om undantag. Intyget om undantag ska innehålla uppgifter om arten och kvantiteten av de punktskattepliktiga produkter som ska överlåtas, produkternas värde, den skattebefriade mottagarens identitet och den värdmedlemsstat som bekräftar befrielsen. Dessutom tillämpas vad som i 8 kap. föreskrivs om flyttning av produkter under ett uppskovsförfarande. *Om produkter flyttas till mottagare som avses i 1 mom. 3 punkten, tillämpas bestämmelserna i 58–68 § inte på flyttningarna när det förfarande som baserar sig direkt på Nordatlantiska fördraget tillämpas på dem.*

51 §

Gällande lydelse

Flyttning av produkter under ett uppskovsförfarande

Harmoniserade punktskattepliktiga produkter får flyttas under ett uppskovsförfarande inom unionens territorium eller, om produkterna flyttas via ett tredjeland eller ett tredjeterritorium,

3) från en importplats till någon av de destinationer eller mottagare som avses i 1 eller 2 punkten, om produkterna avsänds av en registrerad avsändare, med undantag för situationer där importen sker i ett skatteupplag; punktskattepliktiga produkter kan dock flyttas från importplatsen under ett uppskovsförfarande *endast* om den som lämnat tulldeklaration till de behöriga myndigheterna i importmedlemsstaten har lämnat in ett punktskattenummer enligt artikel 19.2 a i rådets förordning (EU) nr 389/2012 om administrativt samarbete i fråga om punktskatter och om upphävande av förordning (EG) nr 2073/2004 genom vilket den registrerade avsändaren och mottagaren av flyttningen specificeras.

55 §

Säkerhet vid flyttning av punktskattepliktiga produkter

En godkänd upplagshavare och en registrerad avsändare ska ställa säkerhet för betalning av punktskatt vid flyttning av punktskattepliktiga produkter under ett uppskovsförfarande. Säkerheten ska vara giltig i hela unionen. Säkerhet behövs inte när energiprodukter flyttas längs fasta rör.

Föreslagen lydelse

Flyttning av produkter under ett uppskovsförfarande

Harmoniserade punktskattepliktiga produkter får flyttas under ett uppskovsförfarande inom unionens territorium eller, om produkterna flyttas via ett tredjeland eller ett tredjeterritorium,

3) från en importplats till någon av de destinationer eller mottagare som avses i 1 eller 2 punkten, om produkterna avsänds av en registrerad avsändare, med undantag för situationer där importen sker i ett skatteupplag; punktskattepliktiga produkter *får dock endast* flyttas från importplatsen under ett uppskovsförfarande om den som lämnat tulldeklaration till de behöriga myndigheterna i importmedlemsstaten, *eller någon annan person som direkt eller indirekt är involverad i fullgörandet av tullformalitetserna i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 952/2013*, har lämnat in ett punktskattenummer enligt artikel 19.2 a i rådets förordning (EU) nr 389/2012 om administrativt samarbete i fråga om punktskatter och om upphävande av förordning (EG) nr 2073/2004 genom vilket den registrerade avsändaren och mottagaren av flyttningen specificeras *samt vid behov bevis på att avsikten är att sända de importerade produkterna från avsändarmedlemsstaten till någon annan medlemsstat.*

55 §

Säkerhet vid flyttning av punktskattepliktiga produkter

En godkänd upplagshavare och en registrerad avsändare ska ställa säkerhet för betalning av punktskatt vid flyttning av punktskattepliktiga produkter under ett uppskovsförfarande. Säkerheten ska vara giltig i hela unionen. *Ingen säkerhet behövs* när energiprodukter flyttas längs fasta rör, *utom i vederbörligen motiverade fall.*

Gällande lydelse

58 §

Avsändande av produkter via det datoriserade systemet

Om punktskattepliktiga produkter avsänds under ett uppskovsförfarande ska en godkänd upplagshavare och en registrerad avsändare lämna ett preliminärt elektroniskt administrativt dokument till Skatteförvaltningen, med användning av det datoriserade systemet.

65 §

Exportrapport

Om produkter som har sänts från en annan medlemsstat har flyttats till en exportplats i Finland och exportdeklarationen har gjorts i Finland, granskar Skatteförvaltningen uppgifterna och skickar exportrapporten till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten. Skatteförvaltningen ska underrätta de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten om produkterna inte längre exporteras från unionen. De behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten ska underrätta avsändaren om detta utan dröjsmål. Efter att ha fått underrättelsen ska avsändaren antingen återkalla det elektroniska administrativa dokumentet i enlighet med 60 § eller ändra produkternas destination i enlighet med 61 §.

Föreslagen lydelse

58 §

Avsändande av produkter via det datoriserade systemet

Om punktskattepliktiga produkter avsänds under ett uppskovsförfarande ska en godkänd upplagshavare och en registrerad avsändare lämna ett preliminärt elektroniskt administrativt dokument till Skatteförvaltningen, med användning av det datoriserade systemet. *Om punktskattepliktiga produkter levereras för export, ska den som gjort exportdeklarationen tillstålla Tullen en unik administrativ referenskod som anger de punktskattepliktiga produkter som avses i exportdeklarationen.*

65 §

Exportrapport

Om produkter som har sänts från en annan medlemsstat har flyttats till en exportplats i Finland och exportdeklarationen har gjorts i Finland, granskar Skatteförvaltningen uppgifterna och skickar exportrapporten till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten. *Om det finns inkonsekvenser mellan det elektroniska administrativa dokumentet och exportdeklarationen, ska Skatteförvaltningen via det datoriserade systemet underrätta de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten om detta. Skatteförvaltningen ska med hjälp av det datoriserade systemet underrätta de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten ifall produkterna inte längre exporteras från unionen. De behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten ska underrätta avsändaren om detta utan dröjsmål. Efter att ha fått underrättelsen ska avsändaren antingen*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

återkalla det elektroniska administrativa dokumentet i enlighet med 60 § eller ändra produkternas destination i enlighet med 61 §.

68 §

68 §

*Dokument som ersätter
mottagningsrapporten och exportrapporten*

*Dokument som ersätter
mottagningsrapporten och exportrapporten*

Skatteförvaltningen ska skicka en kopia av det dokument som avses i 1 mom. till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten och hålla en kopia tillgänglig för mottagaren, utom i det fall att mottagningsrapporten med kort varsel kan lämnas in av mottagaren via det datoriserade systemet eller i vederbörligen motiverade fall.

Skatteförvaltningen ska skicka en kopia av det dokument som avses i 1 mom. till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten och hålla en kopia av *det dokument som mottagits från destinationsmedlemsstaten tillgänglig för avsändaren eller skicka den till avsändaren*, utom i det fall att mottagningsrapporten med kort varsel kan lämnas in av mottagaren via det datoriserade systemet eller i vederbörligen motiverade fall.

Om en exportrapport som avses i 65 § inte kan upprättas efter en flyttning, på grund av att det datoriserade systemet är otillgängligt i exportmedlemsstaten eller på grund av att ett elektroniskt administrativt dokument inte har ersatt pappersdokumentet, ska de behöriga myndigheterna i exportmedlemsstaten till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten lämna ett pappersdokument innehållande samma uppgifter som exportrapporten och en försäkran om att flyttningen har avslutats, utom i det fall att en exportrapport med kort varsel kan upprättas via det datoriserade systemet eller i vederbörligen motiverade fall.

Om en exportrapport *eller ett meddelande om att produkterna inte längre kan exporteras från unionens territorium* inte kan upprättas efter en flyttning, på grund av att det datoriserade systemet är otillgängligt i exportmedlemsstaten eller på grund av att ett elektroniskt administrativt dokument inte har ersatt pappersdokumentet, ska de behöriga myndigheterna i exportmedlemsstaten till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten lämna ett pappersdokument innehållande samma uppgifter som exportrapporten och en försäkran om att flyttningen har avslutats, *eller ett meddelande och en försäkran om att produkterna inte exporteras från unionens territorium*, utom i det fall att en exportrapport *eller ett meddelande* med kort varsel kan upprättas via det datoriserade systemet eller i vederbörligen motiverade fall.

När det datoriserade systemet åter blir tillgängligt i exportmedlemsstaten eller ett elektroniskt administrativt dokument har ersatt pappersdokumentet, ska de behöriga myndigheterna i exportmedlemsstaten lämna en exportrapport.

Så snart det datoriserade systemet åter blir tillgängligt i exportmedlemsstaten eller ett elektroniskt administrativt dokument har ersatt pappersdokumentet, ska de behöriga myndigheterna i exportmedlemsstaten lämna en exportrapport *eller ett meddelande om att*

Gällande lydelse

74 §

Privatpersoners förvärv

En privatperson som avses i 1 mom. ska innan transporten av produkterna påbörjas till Skatteförvaltningen anmäla de produkter som avsänds från den andra medlemsstaten till Finland och ställa säkerhet för betalning av punktskatterna.

78 c §

Ersättningsrutiner och återställning av elektroniska dokument

Om det datoriserade systemet inte är tillgängligt i avsändarmedlemsstaten, får avsändaren lämna de uppgifter om ändring av destinationsort som avses i 78 a § 5 mom. med hjälp av andra kommunikationsmedel. Avsändaren ska före ändringen av destinationsorten underrätta de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten om saken.

Föreslagen lydelse

produkterna inte längre exporteras från unionens territorium.

74 §

Privatpersoners förvärv

En privatperson som avses i 1 mom. ska innan transporten av produkterna påbörjas till Skatteförvaltningen anmäla de produkter som avsänds från den andra medlemsstaten till Finland och ställa säkerhet för betalning av punktskatterna. *När en privatperson har gjort en anmälan och ställt en säkerhet, ger Skatteförvaltningen honom eller henne en unik identifieringskod för transporten av produkterna. Privatpersonen ska sända identifikationskoden till den som transporterar produkterna eller till det transportföretag som ansvarar för transporten. På begäran ska numret visas upp för den behöriga myndigheten under transporten.*

78 c §

Ersättningsrutiner och återställning av elektroniska dokument

Om det datoriserade systemet inte är tillgängligt i avsändarmedlemsstaten, får avsändaren lämna de uppgifter om ändring av destinationsort som avses i 78 a § 5 mom. med hjälp av andra kommunikationsmedel. Avsändaren ska före ändringen av destinationsorten underrätta de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten om saken. *Avsändaren ska överlämna det preliminära elektroniska förenklade administrativa dokumentet så snart det datoriserade systemet åter är tillgängligt. Avsändaren ska bevara ett reservdokument om ändring av destinationsorten i sin bokföring.*

Gällande lydelse

Skatteförvaltningen ska skicka en kopia av det dokument som avses i 5 mom. till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten och hålla en kopia tillgänglig för mottagaren, utom i det fall att mottagningsrapporten med kort varsel kan lämnas in av den certifierade mottagaren eller den tillfälligt certifierade mottagaren via det datoriserade systemet, eller i vederbörligen motiverade fall.

Föreslagen lydelse

Skatteförvaltningen ska skicka en kopia av det dokument som avses i 5 mom. till de behöriga myndigheterna i avsändarmedlemsstaten och hålla en kopia tillgänglig för mottagaren, utom i det fall att mottagningsrapporten med kort varsel kan lämnas in av den certifierade mottagaren eller den tillfälligt certifierade mottagaren via det datoriserade systemet, eller i vederbörligen motiverade fall. *Skatteförvaltningen ska hålla en kopia av det dokument som den mottagit från destinationsmedlemsstaten tillgänglig för avsändaren eller skicka den till avsändaren.*

79 §

Distansförsäljning

Distansförsäljaren är skattskyldig. Om distansförsäljaren har en skatterepresentant är denne skattskyldig i stället för distansförsäljaren. Distansförsäljaren är solidariskt ansvarig för den punktskatt som ska betalas av skatterepresentanten.

79 §

Distansförsäljning

Distansförsäljaren är skattskyldig. Om distansförsäljaren har en skatterepresentant är denne skattskyldig i stället för distansförsäljaren. Distansförsäljaren är solidariskt ansvarig för den punktskatt som ska betalas av skatterepresentanten. *Om distansförsäljaren inte fullgör sina skyldigheter enligt 80 § i fråga om anmälan och ställande av säkerhet, är utöver distansförsäljaren också den privatperson som har införskaffat produkterna skattskyldig.*

80 §

Förfarandet vid distansförsäljning

En distansförsäljare som inte har någon skatterepresentant i Finland ska innan produkter avsänds från en annan medlemsstat till Finland anmäla produkterna till Skatteförvaltningen och ställa säkerhet för betalning av punktskatterna.

80 §

Förfarandet vid distansförsäljning

En distansförsäljare som inte har någon skatterepresentant i Finland ska innan produkter avsänds från en annan medlemsstat till Finland anmäla produkterna till Skatteförvaltningen och ställa säkerhet för betalning av punktskatterna. *När distansförsäljaren gjort anmälan och ställt säkerheten, ger Skatteförvaltningen denne en unik identifieringskod för transport av produkterna. Distansförsäljaren ska sända identifikationskoden till det transportföretag som ansvarar för transporten. På begäran ska*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

numret visas upp för den behöriga myndigheten under transporten.

82 §

82 §

Oegentligt förfarande

Oegentligt förfarande

I denna paragraf avses med oegentlighet en situation där det förfarande som avses i 78 eller 80 § inte har iakttagits under flyttning av de punktskattepliktiga produkter som avses i 75 § 1 och 3 mom. eller 79 § 1 mom. och flyttningen eller en del av flyttningen av de punktskattepliktiga produkterna på grund av detta inte avslutats i enlighet med vad som föreskrivs.

I denna paragraf avses med oegentlighet en situation där det förfarande som avses i 78 eller 80 § inte har iakttagits under flyttning av de punktskattepliktiga produkter som avses i 75 § 1 och 3 mom. eller 79 § 1 mom. och flyttningen eller en del av flyttningen av de punktskattepliktiga produkterna på grund av detta inte avslutats i enlighet med vad som föreskrivs. *Som oegentlighet betraktas dock inte försummelse av skyldigheten enligt 80 § att visa upp en transports unika identifikationskod eller punktskattenummer.*

82 a §

82 a §

Särskilda bestämmelser om produkter som frisläppts för konsumtion.

Särskilda bestämmelser om produkter som frisläppts för konsumtion.

Vad som i 11–20, 32 och 33 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreskrivs om skatteperiod, sista inlämningsdag för skattedeklaration och betalning av skatt för skatteperioden tillämpas inte, om

Vad som i 11–20, 32 och 33 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreskrivs om skatteperiod, sista inlämningsdag för skattedeklaration och betalning av skatt för skatteperioden tillämpas inte, om

2) förfarandet enligt 74 § inte har iakttagits vid flyttning av produkter som avses i 74 § 1 mom.,

2) förfarandet enligt 74 § inte har iakttagits vid flyttning av produkter som avses i nämnda paragraf i andra fall än sådana som gäller lämnande av identifikationskoden.

Skyldighet att betala skatt uppkommer

Skyldighet att *deklarera och* betala skatt uppkommer

Denna paragraf tillämpas vid försummelse av flyttningsförfaranden enligt 82 § 4 mom.

Gällande lydelse

83 a §

Återbetalning av punktskatt

Om det i samband med ansökan om återbetalning lämnas bristfälliga eller felaktiga uppgifter, tillämpas vad som i 37 och 38 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreskrivs om skatteförhöjning.

Föreslagen lydelse

också om flyttningen eller en del av den har upphört i enlighet med bestämmelserna.

83 a §

Återbetalning av punktskatt

Om det i samband med ansökan om återbetalning lämnas bristfälliga eller felaktiga uppgifter, tillämpas vad som i 37 och 38 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreskrivs om skatteförhöjning. *Med skatt som påförts till nackdel för den som ansöker om återbetalning avses beloppet av den återbetalning som söks utan grund.*

Denna lag träder i kraft den 20 .
